

UiT

NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET

Institutt for lærerutdanning og pedagogikk

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

Et lærende fellesskap i hjem og skole

Med hode og hjerte i skolen

Solrunn Lilleby
Stein-Are Nøstvik
Wenke Sørensen

PED- 3902 Masteroppgave i utdanningsledelse 12. mai 2014

Innhold

<i>Sammendrag</i>	<i>i</i>
<i>Forord</i>	<i>iii</i>
1.0 Innledning	1
1.1 Betydning for oss som skoleledere og utdanningsfeltet.....	2
1.2 Problemstillingen	3
1.3 Presentasjon av skolene.....	3
1.4 Oppgavens oppbygging og struktur	4
2.0 Teori og tidligere forskning	5
2.1 Læring.....	5
2.3 Motivasjon og mestring	9
2.4 Demografiske betraktninger.....	11
3.0 Metode	13
3.1 Kvantitativ tilnærming.	13
3.1.1 Spørreundersøkelser.....	14
3.1.2 Dokumentanalyse	16
3.1.3 Kvantitativ analyse	16
3.2 Utvalg.....	18
3.2.1 Valg av skoler	19
3.2.2 Nasjonale prøver	19
3.3 Reliabilitet og validitet.....	20
3.4 Etiske betraktninger	21
4.0 Funn og analyse	23
4.1 Resultatene på Fjell og Lien skole	23
4.2 Foresattes medvirkning.....	24
4.2.1 Jeg støtter barnet mitt i skolearbeidet.....	24
4.2.2 Jeg følger opp de avtaler og beslutninger som er fattet i utviklingssamtalen	26
4.2.3 Jeg informerer kontaktlærer om viktige forhold knyttet til barnets skolefaglige utvikling.....	28
4.2.4 Jeg samtaler med barnet om hva det har lært på skolen.....	29
4.2.5 Jeg hjelper barnet med å jobbe selvstendig med skolearbeidet.....	31
4.2.6 Jeg hjelper barnet mitt med lekser hjemme	32
4.2.7 Jeg samtaler med barnet om hvorfor det skal gå på skole	34
4.2.8 Jeg diskuterer innholdet i undervisningen med lærer i forhold til mitt barn	35
4.2.9 Jeg samtaler med barnet mitt om hvordan han/hun trives på skolen	37
4.2.10 Jeg informerer kontaktlærer om viktige forhold knyttet til barnets trivsel og sosiale utvikling.....	39
4.2.11 Jeg samtaler med barnet mitt om hans/hennes nærmeste venner.....	40
4.2.12 Jeg hjelper barnet til å delta i aktiviteter utenfor hjemmet	41
4.2.13 Jeg deltar på sosiale tiltak med andre foreldre på skolen	43
4.2.14 Boligtype.....	44
4.2.15 Husstandens samlede inntekt	45
4.2.16 Høyeste fullførte utdanning.....	47
4.2.17 Omsorg for barnet	49
4.2.18 Åpen spørsmål	50
5.0 Drøfting	51

5.1 Drøfting generelt	51
5.2 Drøfting foreldrenes medvirkning	52
5.3 Oppsummering-drøfting	65
6.0 Veien videre	70
Litteraturliste	73
Vedlegg	76

Sammendrag

I masteroppgaven vår vil vi se om vi finner noen sammenhenger mellom foreldrenes medvirkning i skolearbeidet, elevens faglige resultater og familiens sosioøkonomiske bakgrunn. I forskningsarbeidet er det gjennomført studie av to skoler der vi har valgt å gjennomføre en spørreundersøkelse blant foreldrene på ett trinn og knytta resultatene fra nasjonale prøver opp mot svaret til respondentene. Videre har vi undersøkt om empirien gir oss grunnlag for å se om det er noen likheter på skolene ut fra at de ligger i ulike områder og hva det kan bety. Resultatene av undersøkelsen er analysert med utgangspunkt i samvariasjon mellom variablene vi har lagt til grunn i forskningsarbeidet. Disse er drøftet i henhold til teorien der blant annet læring, motivasjon og mestring samt demografiske betraktninger blir en del av bakgrunnen for drøftingen. Det kommer fram noen interessante funn i oppgaven som vil kunne være med si noe om skolene generelt og de skolene som deltar i undersøkelsen. Funnene vil vi kunne bruke i samarbeid med andre skoler siden de vil si noe om Tromsøskolen og vi finner noen indikatorer på hva kan være viktig å satse på fremover. Videre kan funnene få noe å si for utviklingsarbeidet på skolene, for den enkelte lærer og for hjem - skole samarbeidet. Hvordan kan vi på skolen møter ulike forutsetninger i foreldregruppa, hva må vi legge til rette for slik at foreldre får mulighet til å følge opp sitt barn, hva må lærer gjøre i møte med foreldrene, hvilke forventninger har vi til foreldrene og hvordan kommunisere skolen ut disse forventningene. Dette er spørsmål som vår empiri kan være med å avdekke og gi svar på.

Foreldre til barn med lav måloppnåelse hjelper sine barn med skolearbeidet. Videre ser vi at de foreldre som medvirker faglig også medvirker i sosiale sammenhenger. Det betyr at skolen må arbeide for å få alle foreldre aktivt med i skolen, gjennom å gi dem reelle muligheter til medvirkning. I oppsummeringa viser vi til flere variabler som kan ha betydning for elevenes resultater i skolen og vi er klar over at det kan finnes andre variabler som kan ha innvirkning på resultatene, men som vi ikke har hatt fokus på i dette forskningsarbeidet. Ved å sammenligne skolene finner vi større likheter enn ulikheter mellom skolene.

Forord

Vi som nå er i ferd med å avslutte dette mastergradsprosjektet, er tre rektorer som jobber på tre forskjellige skoler i Tromsø kommune. Vi har alle en bred og variert erfaring fra læreryrket og vi har etter hvert også opparbeidet oss en lang erfaring som skoleledere.

Tromsø kommune fikk gjennomført en levekårsundersøkelse der rapporten kom ut i 2012. Resultatene på denne viste at våre skoler havnet i hver sin levekårssone. Mye forskning viser at barns resultater avhenger mye av foreldrenes bakgrunn og foreldrenes oppfølging av skolearbeidet hjemme. Motivasjonen vår til dette mastergradsarbeidet er å finne ut om dette også gjelder i Tromsø.

Masteroppgaven er avslutningen på studiet "Erfaringsbasert master i utdanningsledelse" som vi har gjennomført i løpet av fire år, ved siden av full jobb som rektorer på hver vår skole. Det har til tider vært svært arbeidskrevende. Vi har alle tre opplevd dette arbeidet, med de diskusjonene vi har hatt underveis, som svært meningsfylte og nyttige i forhold til det vi jobber med til vanlig.

Underveis i prosessen har vi hatt god støtte og veiledning fra våre to veiledere, Lars Aage Rotvold og Steinar Thorvaldsen. De har i hele prosessen med denne oppgaven gitt oss gode og tydelige tilbakemeldinger, noe som har vært av svært stor betydning for oss i dette arbeidet.

Vi vil også takke alle foreldrene på de to skolene for at de tok seg tid til å svare på den spørreundersøkelsen de ble presentert i forkant av dette arbeidet.

Til slutt vil vi takke for den støtten og forståelsen de nærmeste hjemme har vist oss i hele den perioden masterstudiet har vart.

Tromsø, 10. mai 2014

1.0 Innledning

I denne oppgaven skal vi se på sammenhengen mellom foreldrenes medvirkning i skolearbeidet og elevens faglige resultat. Videre vil vi se på om ulike levekår påvirker resultatene som fremkommer. For å finne svar på vårt forskningsspørsmål har vi brukt spørreundersøkelse og dokumentanalyser av levekårsundersøkelsen for Tromsø kommune og resultater fra nasjonale prøver. I spørreundersøkelsen stiller vi en del spørsmål som vi mener kan ha betydning for elevens læringsresultater, både spørsmål som dreier seg om foreldrenes medvirkning faglig og sosialt og spørsmål som omhandler sosioøkonomiske forhold. Vi kobler svarene i spørreundersøkelsen opp mot elevens resultater på de nasjonale prøvene i engelsk, regning og lesing.

Foreldrenes utdanningsnivå, deres sosiale og kulturelle posisjon kan ha betydning for barns læringsutbytte. Det er gjort flere undersøkelser på dette området og det framkommer en relativ klar sammenheng mellom foreldrenes utdanningsnivå og barnas prestasjoner på skolen. Det viser seg at barna fra hjem med høyt utdanningsnivå presterer bedre på skolen enn barn fra hjem med lavt utdanningsnivå. Det framkommer også i undersøkelser at det har større betydning i dag enn for 10-15 år siden, altså er sammenhengen mellom elevens hjemmebakgrunn og prestasjoner på skolen sterkere i dag enn tidligere. Dette kan bety at de ulikhetsskapende faktorene har blitt forsterket på 1990-tallet og fram til i dag. Skolen reproducerer sosiale forskjeller selv om det er et sterkt mål å gi barna like muligheter (Nordahl 2007).

I 2012 fikk Tromsø kommune laget en rapport, "Levekår i Tromsø - Hvordan står det egentlig til?". Denne skulle si noe om de ulike levekårsoneene i Tromsøs bynære områder. Det har vært diskutert både sentralt og lokalt om levekår har noe å si for de faglige resultatene elevene har på skolen. Skoleeier har antydnet at levekårsundersøkelsen kan brukes som evidensgrunnlag for hvordan de vil følge opp hver enkelt skole.

1.1 Betydning for oss som skoleledere og utdanningsfeltet

Gjennom studiet i utdanningsledelse og forskningsarbeidet i forbindelse med masteroppgaven, vil vi trekke frem to elementer som har stor betydning for oss som skoleledere og utdanningsfeltet. Vi valgte å ta i bruk kvantitativ tilnærming, både fordi vi ønsket å lære oss metoden, men også fordi vi stadig møter denne i form av undersøkelser vi er pålagt å arbeide med i skolen; elevundersøkelser, medarbeider undersøkelser, SFO-undersøkelser. Tilnærming til stoffet ved bruk av kvantitativ metode er sjeldent brukt innenfor utdanningsledelsesfeltet, og vi mener at vi ved vårt arbeid har vært med på å gjøre metoden mer tilgjengelig for feltet.

Det andre elementet som får betydning for oss som skoleledere og utdanningsfeltet er den nye kunnskapen vi får gjennom de undersøkelsene vi har gjort. Ut fra funnene vil vi kunne sette nye mål som kan gi retning i ledelsesarbeidet. Vi kan bruke funnene som motivasjon for å få med personalet og skape forståelse for hva vi skal arbeide med videre. En av ledelsesoppgavene er å legge til rette for refleksjoner i personalet der funnene kan være utgangspunktet. Slik kan vi få frem både motstand og drivkrefter. Funnene kan være med å bekrefte arbeidet personalet gjør mot elevene og disse kan brukes ved å sette fokus på hva vi får til i skolen, verdsette, se og bekrefte. Vi vil finne ut i hvor stor grad foreldrenes medvirkning til læring faglig og sosialt, samt sosioøkonomisk status samvarierer med elevenes resultater. Som ledere vil vi kunne bruke den nyervervede kunnskapen til å påvirke og sette fokus i utviklingsarbeidet overfor personalet, andre rektorer, foreldre og skoleeier ved å finne frem til suksessfaktorer og utfordringer.

Altså må vi som skoleledere ha kompetanse til å bygge relasjoner for å skape legitimitet og få tillit hos både personalet, elever og foreldre (Møller og Fuglestad 2006). I tillegg må skoleledere utarbeide strukturer på skolen for å kunne initiere og implementere utvikling og endring (Jacobsen 2006).

1.2 Problemstillingen

I vår oppgave ønsker vi å se om vi finner tegn på om foreldrenes medvirkning i forhold til eget barns skolearbeid har noe å si for barnas måloppnåelse på skolen. I tillegg ønsker vi å se på i hvilken grad elevens bakgrunn har noen sammenheng med faglige prestasjoner.

Vi har følgende problemstillinger:

Hvilke sammenhenger er det mellom foreldrenes medvirkning i skolearbeid, elevenes faglige resultater og familiens sosioøkonomiske bakgrunn?

- I hvilken grad har foreldrenes medvirkning i skolearbeid og sosialt betydning for elevenes resultater faglig?
- I hvilken grad har sosioøkonomiske forhold betydning for elevenes resultater faglig?

Sammenhenger mellom foreldrenes bakgrunn og deres medvirkning til læring finner vi ved å bruke data fra to skoler i Tromsø kommune. Disse skolene er valgt fordi de ligger i forskjellige levekårssoner og dette vil kunne gi oss mulighet til å finne interessante funn i forhold til likheter og ulikheter.

1.3 Presentasjon av skolene

Vi valgte ut to noenlunde like skoler i forhold til størrelse. Disse ligger i ulike levekårssoner, en blant de med lavest resultat på levekårsundersøkelsen, en blant de med høyest resultat.

Skole 1, kalt Fjell skole er en barneskole med 310 elever fra 1. til 7. årskull og 40 ansatte. Skolen har 120 barn i 1- 4 årskull som får et fritidstilbud i SFO. Skolen er forholdsvis ny og er organisert i 6 store læringsrom med tilhørende smårom i ulike størrelser samt arbeidsrom for personalet. Det er gymsal, musikkrom, avdeling for kunst og handverk, foajé, mulighet for kantine m. m. Biblioteket er plassert midt i bygget og skal fungere som kunnskapshjertet der formidling står sentralt. Skolens utforming stiller store krav til god organisering, gode rammer, strukturer og rutiner. Skolen har hatt høyt fokus på læringsmiljø, tilpasset opplæring, lesing og skriving. Utviklingsarbeid har over tid vært sentralt i skolen og skolen er knyttet opp mot forskningsmiljøet. Personalet er forholdsvis ungt med en gjennomsnittsalder på ca. 35 år. Det er vilje i personalet for å ta videreutdanning. Skolen ligger i et område som kommer høyt på levekårsundersøkelsen.

Skole 2, kalt Lien skole er en barneskole med 310 elever og 38 ansatte, og har 160 barn fra 1- 4 årskull som får et fritidstilbud i SFO. Skolen er trangbodd etter elevtallsøkning. Skolen

ble startet på 70-tallet, og har vært påbygd gjentatte ganger. Hver klasse har sitt klasserom med noen små grupperom til rådighet/tilgjengelig. Det er rom for praktisk estetiske fag som mat og helse, kunst og handverk, gymsal, eget datarom og hjertet i bygget er biblioteket. Uteområdet trenger oppussing og nye lekeapparat. Skolen har hatt høyt fokus på kunstfagene og mindre fokus på felles utviklingsarbeid i en periode. Satsningsarbeidet i det siste har vært knyttet opp mot vurdering for læring, læringsmiljø og IKT. Skolen har et eldre personale med gjennomsnittsalder på ca. 55 år. Fokus ligger ikke på videreutdanning. Skolen ligger i et område som kommer lavt på levekårsundersøkelsen.

1.4 Oppgavens oppbygging og struktur

I kapittel 2 presenteres teoretiske begreper og tidligere forskning på området. Kapittel 3 redegjør for den metodiske fremgangsmåten, beskriver valg av metode og hvordan datainnsamlingen har foregått, vurderer validitet og reliabilitet, samt etiske betraktninger knyttet mot vår forskning. Kapittel 4 omhandler empirien hvor resultatene i spørreundersøkelse beskrives. I kapittel 5 analyseres og drøftes empirien med utgangspunkt i teori. Kapittel 6 utgjør avslutningen av masteroppgaven, der konklusjon og arbeid på skolen og videre forskning foreslås.

2.0 Teori og tidligere forskning

I dette kapittelet beskriver vi teorier og forskning rundt begrepet læring, motivasjon og mestring, samt hvilken betydning demografi kan ha for læring. Å sette klare grenser mellom motivasjon og teorier for læring er vanskelig å gjøre, fordi læringsteorier beskriver ideer om hva som motiverer oss. Disse begrepene bruker vi senere i drøftinga for å forklare og drøfte våre funn. Vi velger å definere læring som et begrep og legger til grunn to teorier om læring; kognitiv konstruktivisme og sosial konstruktivisme. Vi beskriver faktorer som har innvirkning på læring blant annet foreldremedvirkning, klasseledelse, læringsmiljø, samspill lærer – elev, trivsel, hjem-skole samarbeid (Hattie 2013 og Nordahl 2007). Videre definerer vi motivasjon og mestring som begreper. Motivasjon beskrives ofte som en drivkraft som gjør at vi handler ved å iverksette en aktivitet og opprettholder aktiviteten (Skaalvik 2007). Mestringsforventninger beskriver elevenes forventninger om å mestre konkrete oppgaver (Bandura 1997, 2006).

2.1 Læring

Det finnes mange ulike måter å definere læring på. Vi har valgt å ta utgangspunkt i Vygotsky sin sosialkognitive teori som sier at læring skjer i samhandling med andre. Læring skjer i sosialt samspill, i interaksjon med omgivelsene. Vygotsky tar utgangspunkt i den nærmeste, proksimale utviklingssonen i balanse mellom hva barnet lærer selv og hva det kan lære i samspill med andre. Forståelsesprosessen forutsetter altså at elevene etablerer en relasjon mellom den tidligere opplevde og lærte kunnskapen, og det de nylig er blitt konfrontert med eller møter. Innlæringen må altså forankres i sosiale prosesser, som skal være å bli til gjenfortalt erfaring (Bråten 1996).

Elevene har krav på et godt læringsmiljø, noe som igjen vil kunne bidra til å øke elevenes læringsresultater. Den newzealandske forskeren John Hattie er en av mange forskere når det gjelder skoleutvikling og læringsstrategier. Hattie (2013) har sammenfattet mer enn 52.000 studier av ca. 83 millioner elever. Disse studiene viser blant annet hvilke faktorer som har positiv betydning for elevenes læringsmiljø. Faktorer som klasseledelse, bruk av små grupper, foreldreinvolvering, forholdet lærer - elev, feedback, oppførsel i klasserom, tydelige lærere, repeterende leseprogrammer har positiv betydning ifølge studiene. Thomas Nordahl (2007) definerer også faktorer som har betydning for elevenes læringsmiljø, blant annet lærers kompetanse i klasseledelse, relasjon lærer – elev, samarbeidet hjem – skole og forventningene foresatte og skolen har til elevene. Nordahl og Hattie påpeker at

foreldreinvolvering, hjem-skole samarbeid og forventningene foresatte og skole har til elevene har innvirkning på læring. Disse faktorene belyser vi i vår oppgave.

Samarbeidet hjem- skole er i stor grad preget av tradisjonelle forventninger der foreldrenes rolle ifølge lærer er ”oppfølging” og ifølge foreldre ”mottaker av informasjon”. Disse tilskrivningene av roller og posisjoner bør kunne diskuteres og vurderes kritisk. Sammen kan vi stille noen grunnleggende spørsmål om hva samarbeidet og foreldreengasjementet skal være godt for, for hvem, hva er det nødvendig å ha innflytelse på og på hvilken måte. Vi må synliggjøre og beskrive hele feltet for samarbeid, en helhetlig forståelse av oppgaver og posisjoner i samarbeidet er nødvendig for å utvikle god kommunikasjon mellom partene og slik gjøre skolesamfunnet mer åpent. Det viktigste er kanskje en åpen og imøtekommende holdning som oppmuntrer foreldrene til å involvere seg i skolens hverdag. Et nært, systematisk og planlagt samarbeid med hjemmet er en nødvendighet for å få kjennskap til den enkelte elev, samt å sørge for at eleven får oppfølging i hjemmet ut fra sine forutsetninger og behov. Dette viser på ny at samarbeidet med hjemmet er av stor betydning for barnas utvikling og at læreren vil kunne nå sine mål på en bedre måte (Nordahl 2007).

Flere studier og rapporter peker på at foresattes bakgrunn har noe å si for elevenes resultater i skolen. Blant annet Stortingsmelding nr. 30 Kultur for læring gir føringer til arbeidet i skolen. Om samarbeid med foresatte sier stortingsmeldinga at skolen skal ha fokus på kunnskap, mangfold og likeverd. Vi skal inkludere alle, verdsette forskjellighet og håndtere ulikheter. Samtidig viser forskningen at foreldremedvirkningen i skolen varierer i kvalitet (Nordahl og Skilbrei 2002). Foresatte er mest opptatt av om barna deres trives og utvikler seg. Undersøkelser viser at foresatte har liten reell medbestemmelse, de deltar lite i drøftinger om skolens arbeid og de er usikre på skolens forventninger til dem. Det er tre nivåer som i hjem- skole samarbeidet har betydning. Informasjonsnivået handler om å utveksle ulik informasjon til det beste for eleven både fra skolen og hjemmet sin side, for på den måten å kunne tilpasse opplæringa til eleven. Det neste nivået handler om å drøfte eller ha en dialog om eleven, læringsmiljøet, undervisninga eller utvikling av skolen. Her er det viktig at skolen er profesjonell i sin opptreden og sørger for at foreldrene opplever å bli hørt og sett. På den måten skapes gode relasjoner som vil være med å påvirke når man skal legge til rette for det siste nivået som er medvirkning og bestemmelse. Dette betyr at foreldrene skal ha innflytelse på alle avgjørelser som gjelder den enkelte elev, også de pedagogiske (Nordahl 2007). Foreldregruppa er forskjellig og hver enkelt må møtes ut fra sine forutsetninger. Det er blitt hevdet at for mye av ansvaret for læringen skyves fra skolen og

over på hjemmene. Ulike grupper av foreldre har forskjellige forutsetninger for å ta dette ansvaret, elevene blir fulgt opp forskjellig i de ulike hjem og slik oppstår ulikhetene (Ericsson og Larsen 2000). En bedre ansvarsdeling mellom skole og hjem kan bidra til et samarbeid som fungerer godt og kan støtte opp om læringsprosessen som foregår i skolen.

Barn vil i løpet av sin oppvekst bli påvirket av sine foreldre eller andre i storfamilien. Denne påvirkningen skjer gjennom at foreldre viderefører sine verdier, normer og holdninger både bevisst og ubevisst. Det er avgjørende for barnet sin nåtid og framtidig liv at oppdragelsen og sosialisering skjer i familien (Nordahl 2007). For skolen vil det være av betydning at man kjenner til innholdet i oppdragelsen og kan få til et godt samarbeide med foreldrene. Samfunnet vårt er preget av at individualisering står sterkt, og det påvirker oppdragelsen der vi kan se at forelder generelt prioriterer frihet innenfor visse grenser. Målet er selvstendige barn som også kan delta og tilpasse seg felleskapet med andre. Relasjonen mellom voksne og barn innebærer i dag større fokus på likeverd og demokratisering, der barn blir sett på som selvstendige individ som må ta egne valg. Det er viktig å kjenne til at det er store forskjeller innenfor ulike familier på dette området. Foreldrenes bakgrunn kan være med å påvirke innholdet i oppdragelsen. Foreldre med akademisk bakgrunn vektlegger selvstendighet i sin oppdragelse. Foreldre med minoritetsspråklig bakgrunn og/eller uten akademisk utdanning har større fokus på tradisjonell oppdragelse der lydighet og veloppdragenhet er prioriterte områder. I forskning framkommer det at skolen lettere identifiserer seg med foreldre med høyt utdanningsnivå, enn de med lavt utdanningsnivå. Foreldre med akademisk utdanning forstår bedre det akademiske språket som ofte benyttes i skolen (Nordahl 2007).

Den offentlige oppdrager som er skolen vektlegger oppdragelsen som står nært de verdier som finnes hos akademiske foreldre. Skolen er i likhet med resten av samfunnet påvirket av individualiseringen der det tydelig kommer fram at den individuelle identitet er viktigere enn den kollektive identitet. Intensjonene for samarbeidet mellom hjem og skole i opplæringsloven §1 er at foreldre og lærere sammen skal bidra til å gi barn de beste betingelser for omsorg og utvikling, oppdragelse og opplæring. Opplæringsloven understreker at skolens opplæring skal skje i «samarbeid og forståing med heimen». Opprinnelig fantes det en arbeidsdeling mellom hjem og skole der hjemmet har ansvar for omsorg og oppdragelse, mens skolen har et undervisnings- og opplæringsansvar. Ansvarsområdene er blitt mer overlappende, skolen har etter hvert fått en økende plass i

barnas hverdag. Samarbeidet mellom foreldre og lærere handler dermed både om å definere og finne måter å utfylle hverandre på, og om å ha innflytelse på hverandres praksis.

Foreldrenes utdanningsnivå, deres sosiale og kulturelle posisjon kan ha betydning for barns læringsutbytte. Det er gjort flere undersøkelser på dette området og det framkommer en relativ klar sammenheng mellom foreldrenes utdanningsnivå og barnas prestasjon på skolen (Nordahl 2007). Det viser seg at barn fra hjem med høyt utdanningsnivå presterer bedre på skolen enn barn fra hjem med lavt utdanningsnivå. Det framkommer også i undersøkelser at det har større betydning i dag enn for 10-15 år siden og dermed har elevens bakgrunn hjemmefra og prestasjoner på skolen en sterkere sammenheng i dag enn tidligere. Ulikhetsskapende faktorer kan dermed ha blitt forsterket på 1990-tallet og fram til i dag. Skolen reproducerer sosiale forskjeller selv om det er et sterkt mål å gi barna like muligheter. Bakgrunnen for dette kan være mange ting, men arbeidsmåtene i skolen som er endret har gitt fordeler for barn som kommer fra hjem med høy utdanning. Barn som klarer seg selv og har gode forutsetninger for å lære, profiterer på aktiviteter som de i stor grad styrer selv og metoden prosjektarbeid. Denne måten å jobbe på faller sammen med verdiene som verdsettes i oppdragelsen hos foreldre med høyere utdanning og vil dermed favorisere barn av slike foreldre (Nordahl 2007).

Videre kan samarbeidet mellom lærer og foreldre være med å påvirke læringsutbytte. I følge Nordahl (2007) kom det frem i en undersøkelse at hjem-skole samarbeidet ble bedre og mer informativt etter at skolen satte fokus på dette og læreren fikk bedre kompetansen på området. Her ble foreldrene tatt med i diskusjon om undervisningen, om hva god læring er og hva som påvirker sosiale utvikling. Foreldrene opplevde å ha større innflytelse på hva barna lærer og hvordan det undervises. I undersøkelsen kom det fram at elevenes skolefaglige prestasjoner ble bedre. Det skjedde også ei positiv utvikling av barns sosiale ferdigheter. Det framkom at den kvalitative forbedringen av samarbeidet mellom skolen og hjemmet var viktig for elevens utvikling.

Hvor mye støtte barn opplever å få fra foreldrene, som det å snakke om skolen, spørre hvordan barnet har det i skolen, gi støtte til hjemmearbeid, har også betydning for barns læringsutbytte. Denne støtten er viktig å formidle med en positiv innstilling til barnas skolegang, ros og oppmuntring må være en del av dette. Det foreldrene gjør hjemme er opptil seks ganger viktigere enn det som skjer i skolen viser studier gjort i England rundt elevenes skoleprestasjoner for barn i 7-årsalderen (Desforges 2003). Skolens betydning for

læringsutbyttet ser ut til å ha større påvirkning enn forelderen først i 16 års alderen, og dette viser at engasjement til foreldrene fortsatt er viktig selv i senere tenåringsalder. I undersøkelse gjort av Nordahl (2007) framkommer det at barn trives bedre i skolen og har en bedre relasjon til lærere og medelever når de opplever støtte fra foreldre enn de som ikke opplever denne støtten.

Lidèn (1997) viser i sine undersøkelser at det er lærerne som i stor grad sitter med definisjonsmakten både i det daglige samarbeidet og i de formelle samarbeidsfora. Samarbeidet blir dermed skolesentrert. Det er skolens og lærerens behov som langt på vei setter dagsordenen. Lærere som profesjon stiller med kompetanse både i forhold til pedagogiske opplegg og sosiale prosesser, de har mandat som verdiformidlere, noe som virker inn på tyngden og likeverdigheten til foreldres innspill og vurderinger. Å styrke lærerens kompetanse i åpen kommunikasjon og evne til å ta andres perspektiv kan være nødvendig for å kunne sette krav ut fra profesjonell vurdering og samtidig være åpen for innspill.

2.3 Motivasjon og mestring

Moderne teorier om motivasjon legger på ulike måter vekt på elevenes selvoppfatning, dels på betydningen av å føle seg kompetent, forvente og mestre, dels på behovet for å verdsette seg selv og dels på ønsket om å bli sett og vurdert positivt av andre. Teoriene betrakter motivasjon som situasjonsbetinget, det vil si at motivasjon kan endres gjennom å endre situasjonen. Motivasjon forbindes ofte med inspirasjon og lyst.

Mestringsforventninger blir fremhevet i flere teorier om motivasjon. Med mestringsforventninger her menes elevenes forventninger om å mestre konkrete oppgaver. Bandura (1997, 2006) forankrer mestringsforventninger i en sosial kognitiv teori, der mennesket blir fremhevet som selvregulerende og selvreflekterende. Mennesket handler ut fra intensjoner, setter seg mål, vurderer egne forutsetninger for å nå målet, vurderer strategier, handler, observerer resultatet av egne handlinger og reflekterer over resultatet. Elevenes forventninger om mestring bestemmer hvilke mål de setter seg og hvilke strategier de velger for å nå målet, samt hvordan de oppfatter og angriper hindringer. Elevene vil ofte velge bort aktiviteter og situasjoner som stiller krav som de mener de ikke kan mestre. Elever som tror at de vil mestre vil ha mot og utholdenhet når de går i gang med utfordringer, mens

elever som tror at de ikke vil mestre kan komme til å senke innsatsen og kanskje gi opp når problemer oppstår. Erfaring med mestring styrker fremtidige mestringsforventninger som derfor blir situasjonsbestemte vurderinger av å være i stand til å utføre bestemte oppgaver for og nå bestemte mål.

Møller og Fuglestad (2006) refererer til den amerikanske psykologen Mead som peker på at andres vurderinger er avgjørende for barn og unges selvoppfatning og at selvverd er en følelsesmessig vurdering av ens egen verdi som menneske. Sett i tråd med dette blir det viktig å arbeide med faktorer i læringsmiljøet slik at det blir inkluderende og trygt, at vi unngår konkurranse og at elevene blir målt opp mot individuelle mål, der innsats vektlegges. Når elevene arbeider med skolefag, er de motivert for å nå bestemte mål. Disse målene kan variere fra elev til elev. Kognitiv motivasjonsteori er blant annet opptatt av hvilke mål elevene har. I teori om målorientering skiller de fleste forskere mellom to målorienteringer; oppgaveorientering eller egoorientering (Skaalvik 1997, Urdan 1997). Når en elev er oppgaveorientert er læring et mål i seg selv, følelse av kompetanse er avhengig av at eleven lærer og forstår, kompetanse erverves gjennom innsats og innsats blir sett på som noe positivt. Egoorientering betyr at eleven er opptatt av seg selv i læringssituasjonen og målet er å bli oppfattet som flink. Egen læring og kompetanse vurderes etter sammenligning med andre. Hvordan en blir oppfattet av andre er viktigere enn hva en lærer. Disse elevene vil være mest villig til å yte en innsats når de forventer å gjøre det bedre enn andre. Urdan & Midgley (2003) sier at egoorientering i stor grad utvikles i læringsmiljøer der elevene føler seg utrygge, hvor resultater vektlegges mer enn innsats og hvor det er konkurranse om å bli best.

Terje Manger (2010) viser til at det i forskningen kommer fram at elever ønsker å lykkes både sosialt og faglig og at de er like mye opptatt av sine kamerater i klassen som av skolearbeidet. Det framkommer at elever som lykkes i skolen også utvikler sine sosiale relasjoner i skolen. Dette stiller krav til skolen om å legge vekt på elevens mulighet til å mestre både faglig og sosialt og gripe inn når relasjonene mellom elevene ikke er av positiv art. De voksne må ha et bevisst forhold til sin rolle som oppdrager, rollemodell og tydelig ledelse av lærings situasjoner. Skolen er et forbilde for resten av samfunnet på bakgrunn av at den inkluderer alle, men også at den i framtiden må verdsette forskjeller og håndtere ulikheter.

Grunnlaget for framtidig vennskap legges i skolen. Lærerens oppgave er å reagere på elevens problem med åpenhet, forståelse, innlevelse og samtidig være den gode, trygge, bestemte voksne med demokratisk innsikt. På den måten kan man være med å utvikle elevens sosiale kompetanse. Skulking, drop out, atferdsvansker og rusmisbruk kan bli de mest dramatiske konsekvenser at manglende sosial kompetanse hos elever. Undersøkelser viser at en sterk skolefaglig orientering bidrar til en positiv utvikling av sosiale relasjoner i skolen. Dersom elevene bedrer sine skolefaglige prestasjoner, påvirker det den sosiale kompetansen og omvendt. Å utvikle barns sosiale kompetanse i skolen bør være et ledelsesansvar for på den måten sikre at hele skolen jobber med det

Å arbeide med å utvikle vennskap i elevgruppa er viktig. Hattie (2013) viser i sine studier at kamerater kan påvirke hverandres skoleprestasjoner direkte gjennom hjelp, veiledning, vennskap, tilbakemeldinger og ved at det skapes et god og attraktivt miljø i klassen/gruppa. Kamerater kan gi emosjonell støtte, leksehjelp og hjelpe til i sosiale situasjoner. Sterkt vennskap gir større innflytelse på hverandre. Det kommer fram at elever som er "assistentlærere" kan ha tydelig effekt på de andre elevers prestasjoner. Det er viktig for læreren å være oppmerksom på denne vinn - vinn situasjonen i klassen/gruppa.

2.4 Demografiske betraktninger

Inger Marie Stigen (1989) har sett på den demografiske profilen, og effekter av slike kjennetegn ved medlemmene i en gruppe. Studiene er knyttet opp mot sammensetningen av offentlige styrever og utvalg langs demografiske kjennetegn som kjønn, yrke, bosted, alder og utdanning. Stigen fant ikke sterke sammenhenger mellom demografiske karakteristika ved medlemmene og de avhengige variablene, men hun peker på enkelte interessante tendenser ut fra analysen. Blant annet viser hun til at ulike yrker betyr ulik erfaring, kunnskap og ekspertise, og kan også bety ulike holdninger, lojaliteter og prioriteringer (Lægereid og Olsen 1978, Egeberg 1989). Yrker blir her sett på som en sosioøkonomisk statusvariabel. Folks tilhørighet og interesse vil gå mellom de organisasjonene de tilhører. Vi kan tenke oss at folk med noenlunde samme yrke vil trekke sammen og finne hverandre, og slik påvirke hverandres holdninger og hva de er opptatt av.

Trekker vi dette videre med oss inn i vårt materiale, kan vi tenke oss at blant annet utdanning vil ha noe å si for hvilke holdninger foreldre har til utdanning og verdien av denne. Foreldre med høy utdanning vil ha fokus på utdanning og skolearbeid ovenfor sine barn. Videre vil

de trekke mot andre foreldre med høy utdanning (jfr. yrkestilhørighet over), deres barn vil i stor grad omgås voksne og barn som har fokus på utdanning. Dette blir en vinn-vinn situasjon. Motsatt vil barn med foresatte med mindre utdanning møte et lavere fokus på utdanning og skolearbeid, disse foreldrene vil trekke mot andre foreldre med mindre utdanning. Barna vil i det daglige møte voksne og barn som har lavere fokus på skolearbeid og dette kan medføre en tap-tap situasjon.

3.0 Metode

Når vi skal finne svar på vår problemstilling er vi avhengig av å bruke den eller de metodene som er best egnet til å beskrive den. Metoden vi velger vil være med på å bestemme rammene i forhold til hvordan vi skal samle inn de dataene vi trenger og hvordan disse skal behandles i ettertid. Skolene vi bruker i forskningen er valgt ut på bakgrunn av levekårsundersøkelsen fra 2012. Vi skal gjøre en undersøkelse der vi spør om i hvilken grad foreldrene medvirker i barnas skolehverdag, vi skal se på sosioøkonomiske forhold og elevenes prestasjoner på nasjonale prøver 2012.

Alle datainnsamlingsmetodene har sine positive og negative sider i forhold til gyldighet og pålitelighet (Jacobsen 2011). For at nytteverdien og gyldigheten av vårt studie skal være størst mulig, må vi som forskere bruke metodene eller kombinasjon av metoder slik at vi får størst mulig kunnskap på forskningsområde og kan gi en best mulig beskrivelse av forskningsfeltet (Postholm 2010). Vi har valgt en kvantitativ tilnærming da vi har et stort sett med data og ønsker å finne statistiske sammenhenger mellom ulike sett av variabler.

3.1 Kvantitativ tilnærming.

Ved bruk av kvantitative metoder er det lett å innhente systematiserbar informasjon som kan legges inn som data i standardisert form (Jacobsen 2011). Gjennom å gjøre undersøkelser av flere enheter kan vi få generaliserbar kunnskap. Ved bruk av kvantitativ metode når vi mange respondenter og vi kan analysere mange enheter samlet.

Vårt datamateriale består av samtlige resultater i regning, lesing og engelsk for elevene på 5. trinn på begge skolene, samt svarene på spørreundersøkelsen til respondentene. Vi fikk en svarprosent på 82 % på Lien skole og 70 % på Fjell skole. På Lien skole gjorde vi ingen purringer, på Fjell skole sendte vi ut ei purring. Alle dataene ble lagt inn i dataprogrammet SPSS der vi kjørte ulike spørringer. Når vi får en høyere svarprosent på Lien skole kan dette være fordi de føler seg viktig. Mennesket har et genuint behov for å bli sett og hørt, forskning kan bli oppfattet som noe spesielt kontra hva som er det normale. Det at vi får mindre svarprosent på Fjell skole kan komme av at forskere er vant med og kanskje litt mett av å svare på forskningsspørsmål. Vi tenker oss at på Fjell skole har vi høyt utdannede foreldre som har vært med på forskningsarbeid tidligere.

3.1.1 Spørreundersøkelser

Data kan innhentes på ulike måter. Spørreskjema er mye brukt som metode for å samle inn kvantitative data (Johannessen 2009). Vi gjorde en spørreundersøkelse blant foreldrene til alle elevene på 5.trinn. Vi studerte og valgte ut noen spørsmål fra foreldreundersøkelsen som gjennomføres årlig av Utdanningsdirektoratet. Disse er kvalitetssikret av andre, de kan gi oss muligheten for å sammenligne resultater og dette opplevde vi som arbeidsbesparende (Johannessen 2009). Vår empiri er samlet inn ved bruk av nitten spørsmål. De er i hovedsak delt inn i to kategorier. Den ene inneholder spørsmål som tar sikte på å kartlegge sosioøkonomisk bakgrunn, mens den andre kartlegger foreldrenes oppfølging av barna. I spørsmålstillingen er det viktig at det ikke blir stilt ledende og for generelle spørsmål da dette øker sjansen for at den som svarer velger et svar fremfor et annet og dermed kan påvirke svarene (Kleven 2011). I vårt spørreskjema kommer vi med konkrete påstander som foreldrene svarer på.

Å lage et godt spørreskjema er hardt og tidkrevende arbeid (Kleven 2011). Spørreskjemaet kan utformes som et pre strukturert spørreskjema eller et skjema med åpne spørsmål. Johannessen (2009) nevner at en kombinasjon av et strukturert skjema og et skjema med åpne spørsmål er mulig. Dette skjemaet kaller han for et semistrukturert spørreskjema. I vårt skjema har vi ett åpent spørsmål. Dette var tatt med for å se om foreldrene hadde andre innspill enn det vi hadde lagt vekt på. Skjemaet må gi oversikt og være systematisert slik at dataene kan overføres til systemet vi bruker. Hvert spørsmål i skjemaet er en variabel som kan tilordnes ulike verdier. I vårt spørreskjema er spørsmålet om boligtyper variabelen som tilordnes verdiene enebolig, selveierleilighet, leier, annet. Andre spørsmål kan ha flere svaralternativer. For eksempel har spørsmål om hjelp til skolearbeid blant annet svaralternativene alltid, svært ofte, ofte og aldri.

Vi må standardisere informasjonsinnsamlingen ved og forhånds definere kategorier. I vår undersøkelse ble alltid kategorisert 7 og aldri som 1. Vi diskuterte svaralternativene, problematiserte antall svar ved å se på om vi skulle ha to eller et midtsvar (5, 6 eller 7 svaralternativer). Spørsmålene må ha svaralternativ som er klare og entydige slik at den som fyller ut skjemaet forstår hva det spørres om. Svaralternativene må være utformet slik at de ikke overlapper hverandre, f.eks. ved intervaller. De må være klare og entydige, samt gjensidig utelukkende (Johannessen 2009). I vår oppgave måtte vi ta hensyn til dette blant

annet i spørsmålet om husstandens samlede inntekt der svaralternativene ble under 150, fra 151 til 300, fra 301-600 osv.

Vi opplevde det som utfordrende å lage et spørreskjema med spørsmål og svaralternativer som gir informasjon/svar på det vi vil forske på. Utforming av spørsmål og innhold i spørsmålene – gir spørsmålene oss svar på om foreldrene medvirker i barnas læring var grunnlag for diskusjon. Vi fikk ei problematisering fra en forelder etter at undersøkelsen var iverksatt. Respondenten mente at vi ikke ville finne svar på det vi forsket på. Dette innspillet har påvirket vårt forskningsarbeid da det har fulgt med oss og vært gjenstand for diskusjoner både i gruppa og med veilederne. Underveis fikk vi veiledning, blant annet på spørreskjemaet, Etter veiledning tok vi inn spørsmål om antall bøker. Vi har valgt ikke å bruke dette spørsmålet i vår forskning da vi ser at familier har færre bøker enn tidligere, dette kan henge sammen med at tradisjonelle bøker skiftes ut med digitale bøker og nettbrett. Vi vil bruke spørsmålet om bøker når vi kategoriserer variablene. Spørsmålet om bøker går inn som en av de sosioøkonomiske faktorene.

Svaralternativene på spørsmålene angående inntekt, utdanning og bolig var for lite gjennomarbeidet. Familier har høyere inntekt og flere år på universitetet enn våre svaralternativ tar høyde for. Vi ville fått et bredere datamateriale dersom vi hadde delt boligtyper inn i flere kategorier. Svarene vi fikk på disse spørsmålene ble for lite nyansert.

I spørreskjemaet hadde vi videre et åpent spørsmål; «Hva mener du er det viktigste du kan gjøre for å følge opp elevens skolegang?» Vi valgte å ha dette med for kanskje å finne noen faktorer som foreldrene mener er viktig i medvirkning i barnas skolehverdag.

De mest interessante spørsmålene må komme først og de sensitive spørsmålene til slutt (Jacobsen 2011) slik at respondentene ikke vegrer seg mot å svare. I følge Kleven (2011) gir spørreskjema kun svar på det vi spør om. For å begrense effekten kan vi ha to forskjellige spørsmål som drar/leder i ulike retninger på ulike plasser i skjemaet. Dette valgte vi ikke å gjøre i vår undersøkelse.

Begrepene må operasjonaliseres og kategoriseringen gjør det mulig å få informasjon i form av tall (Jacobsen 2011). Dette arbeidet må gjøres i planleggingsfasen. Et spørreskjema er det liten mulighet for å endre etter at det er sendt ut. Men det ekstra arbeidet i planleggingsfasen

kan forsker ofte ta igjen i analysen, da faste svaralternativer enklere lar seg kategorisere. Vi ga hver elev en kode og kodet spørreskjemaet slik at kun forsker fikk tilgang til svarene som ble gitt av de ulike foreldrene.

3.1.2 Dokumentanalyse

Dokumentanalyse vil si å studere dokumenter, tekster, statistikker og lignende som er utarbeidet av andre enn forskeren selv. Når vi foretar dokumentanalyse må vi være bevisst hvilke dokumenter vi har tilgang til, og om det finnes data vi ikke har tilgang til. Dataen må videre passe til vår undersøkelse, hvilke feilkilder finnes og er dokumentene pålitelige slik at vi kan stole på dem.

I forskningsarbeidet bruker vi levekårsundersøkelsen som er gjennomført av Statistisk sentralbyrå på bestilling fra det offentlige. Undersøkelsen ble gjort første gang i 1973 og gjentatt med tre til fire års mellomrom. De fleste levekårsundersøkelsene er gratis tilgjengelig for forskning gjennom Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD). Datagrunnlaget i levekårsundersøkelsen gir svar på objektive ressurser som omfatter ulike komponenter som inntekt, helse, utdanning, sysselsetting, arbeidsmiljø, boligforhold, familie, sosiale relasjoner, rekreasjon og kultur (Ringdal 2011). Vi benytter levekårsundersøkelsen fra Tromsø kommune som evidensgrunnlag for undersøkelsen. Ved at denne er gjennomført av det offentlige har den høy grad av reliabilitet, tillit og troverdighet (Ringdal 2011).

Vi ønsker å finne ut om foreldrenes medvirkning i skolen påvirker elevenes resultater. Vi henter data fra nasjonale prøver 2012 for å kartlegge elevenes faglige resultater. Nasjonale prøver gir data i form av tall og statistikker. Videre er de bestilt og kvalitetssikret fra sentralt hold, de er omfattende og gir et bredt bilde av befolkningen. Dette er offentlige kilder, de er publisert for andre. Videre er de publisert av en institusjonell kilde, myndighetene som Utdanningsdirektoratet står bak dataene som gis ut. Da det er myndighetene som publiserer dataene her, kan vi si at de ikke har egeninteresse i å forvrengte dataene, derfor vil disse dokumentene ha høy troverdighet.

3.1.3 Kvantitativ analyse

Korrelasjon betyr samvariasjon mellom 2 variabler (Johannessen 2009). Dette er et mål på hvordan to variabler kan henge sammen og vi benytter korrelasjonsanalyse og hypotesetesting fra standard statistisk teori. Begrepene er viktig siden mye av det som skjer

i forskningen er nettopp å studere hvordan noe kan henge sammen eller samvarierer (Kleven 2011). Korrelasjonen mellom to variable kan måles ved hjelp av korrelasjonskoeffisienten, Pearson's r som er den korrelasjonskoeffisienten som er mest brukt innen pedagogisk forskning (Kleven 2011). Vi må være klar over at denne koeffisienten bare fanger opp den lineære sammenhengen mellom to variabler. Den tar ikke hensyn til hvilken av de to variablene som er henholdsvis den avhengige eller den uavhengige variabelen.

Pearsons' forteller oss hvor sterk denne samvariasjonen er og om det er en positiv eller negativ sammenheng mellom variablene (Johannessen 2009). Sammenhengen mellom variablene blir sterkere og sterkere jo nærmere r kommer verdiene +1 og -1. Hvor nært r må komme henholdsvis +1 og -1 for å kunne si at det er en sterk sammenheng, finnes det ingen fasitsvar på (Johannessen 2009). I samfunnsvitenskapen kan vi bruke tabellen under som en tommelfingerregel.

Tabell 3.1 Pearsons r samvariasjon og styrke

	Svak	Relativ sterk	Sterk
Positiv	0 - 0,20	0,30-0,40	0,50 - 1
Negativ	-0,20 – 0	-0,40 - -0,30	-1 - -0,50

De eventuelle sammenhengene vi finner trenger ikke å være kausale. Det vil si at vi ikke kan si noe om årsak og virkning. Vi finner bare en indikator på at det eksisterer en lineær sammenheng mellom de to variablene vi tester (Jacobsen 2011).

For å oppsummere våre funn har vi kategorisert variablene i tre hovedgrupper, medvirkning skolearbeid, medvirkning sosialt og sosioøkonomisk status. Medvirkning i skolearbeidet inneholder de rapporterte svarene på i hvilken grad foreldrene støtter barnet faglig, følger opp utviklingssamtalen, informerer kontaktlærer om faglig utvikling, samtaler med barnet om hva det har lært på skolen, hjelper barnet med å arbeide selvstendig, hjelper med lekser, samtaler om hvorfor skole er viktig og diskuterer undervisningen med lærer. Medvirkning sosialt inneholder de rapporterte svarene om i hvilken grad foreldrene samtaler med barnet om trivsel på skolen, informerer kontaktlærer om trivsel og sosial utvikling, samtaler med barnet om nære venner, deltar i sosiale tiltak med andre foreldre, hjelper til å delta i

aktiviteter utenfor hjemmet. Sosioøkonomisk status inneholder de rapporterte svarene om bolig, inntekt, utdanning, sivil status og bøker.

I tabell 3.2 viser vi den indre reliabiliteten i de samlede variablene som ligger under hver hovedkategori. Om vi avrunder alfa-verdiene til en desimal ser vi at de ligger mellom 0,6 og 0,8, mens den anbefalte verdien bør være på 0,8 (Aarø 2007). Alfa-verdien avhenger av korrelasjonene variablene imellom og antall variabler i henholdsvis medvirkning skolearbeid, medvirkning sosialt og sosioøkonomisk status. Utvalgsstørrelsen har også innvirkning siden korrelasjonskoeffisienten avhenger av den. (Aarø 2007, Cronbach 1951, Kleven 2011). Vi får lavest alfaverdi på den samlevariabelen som inneholder færrest variabler. Alt i alt viser alfa-verdiene at vi kan anta indre konsistens.

Tabell 3.2 Cronbachs Alfa

	Medvirkning skolearbeid	Medvirkning sosialt	Sosioøkonomisk status
Lien skole	0,8	0,6	0,8
Fjell skole	0,9	0,6	0,6
Totalt	0,8	0,6	0,8

3.1.3.1 Hypotesetesting

I hypotesetesting setter vi opp en hypotese om en populasjonsparameter. Det er denne hypotesen, nullhypotesen H_0 , en ønsker å teste. En hypotese som står i direkte motsetningsforhold til H_0 blir betegnet som H_A . I denne metoden vil det være et mål å prøve å forkaste nullhypotesen. På den måten vil vi dermed indirekte kunne akseptere den alternative hypotesen. I vår oppgave vil vi bruke denne metoden til å teste ut om vi finner signifikante sammenhenger mellom elevresultatene og foreldrenes medvirkning i barnas læring på de to skolene vi har undersøkt.

I vår analyse har vi også brukt t-testen for å bekrefte våre funn. I t-testen vil størrelsen på t-skåren være avgjørende på om vi forkaster H_0 eller ikke.

3.2 Utvalg

I vårt forskningsarbeid valgte vi å gjøre spørreundersøkelser blant foreldre til elever som gikk på 5. trinn i 2012. Skolene har resultater fra nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk, noe vi har valgt som datagrunnlag. Siden vi har alle elevresultatene i utvalget vårt og en svarprosent på undersøkelsen på over 80 %, er dette er med på å styrke våre

forskningsresultater. Vi har valgt å begrense utvalget til nasjonale prøver et år, skoleåret 2012/13, slik at dataene skulle bli overkommelige. Vi har valgt ut 5. trinn da alle elevene i Norge gjennomfører nasjonale prøver på dette trinnet. Utvalget vårt er samtlige elever på de to skolene som går på trinnet, og deres foreldre.

Spørreundersøkelsen er gjennomført på to byskoler i Tromsø. og kan derfor ikke generaliserer til å gjelde for samtlige elever på 5. trinn. Da utvalget er lite kan vi muligens ikke generalisere det til å gjelde for samtlige elever i bynære områder heller.

3.2.1 Valg av skoler

Levekårsundersøkelsen som ble gjennomført blant innbyggerne i Tromsø kommune i 2010 ga noen interessante spørsmål angående forskjeller i levekårene i de ulike sonene i Tromsø kommune. Forskjellene får betydning for skolene i Tromsø. Hver skole vil få ulike forutsetninger ved at skolene får inn ulik elevmasser fra de ulike levekårssonene. Dette har vi brukt som evidensgrunnlag for vårt forskningsspørsmål. Ut fra dette valgte vi ut to skoler som ligger i ulike levekårssoner og er noenlunde like i forhold til størrelse. Alle elevenes og deres foreldre på 5.trinn deltar i undersøkelsen.

3.2.2 Nasjonale prøver

PISA er en stor internasjonal undersøkelse av 15 åringenes kompetanse i matematikk, lesing og i naturfag. Denne undersøkelsen er et av OECD sine store flaggskip, der de har ansvaret for de internasjonale sammenligningene (Elstad og Sivesand 2010). Resultatene av denne undersøkelsen har fått stor oppmerksomhet i Norge. Informasjonsgrunnlaget i undersøkelsen vitenskapelig gjøres på en slik måte at den brukes i utdanningspolitikken i de ulike land. OECD har selv vært med å gi PISA- undersøkelsen to funksjoner, der den ene er å være en vitenskapelig undersøkelse som gir grunnlag for forskningssamarbeid på tvers av landegrensen og den andre funksjonen er å være et grunnlag for å utforme utdanningspolitikken. De første resultatene viste at Norge hadde svake resultater og de fortsatte å være nedadgående i perioden fram til 2006. PISA undersøkelsen førte til at politikken ble dreid mot resultat- og målstyring. Utdanningsdirektoratet har blant annet iverksatt nasjonale prøver (NP) som et virkemiddel der PISA er blitt brukt som evidensgrunnlag (Elstad 2010).

Nasjonale prøver er et summativt vurderingssystem for målt læringsutbytte. Hvert år gjennomføres nasjonale prøver, og resultatene offentliggjøres. Vi ser at media har en stor interesse i å publisere resultatene, og lage en mediedekning rundt gode og dårlige skoler. Disse prøvene er med på å sette fokus hos skoleledere på å analysere resultatene, sette inn tiltak og sette nye mål. Dette er et resultat på styring og effektivitet satt i gang gjennom blant annet de nasjonale prøvene. Formålet med nasjonale prøver er å vurdere i hvilken grad skolen lykkes med å utvikle elevenes ferdigheter i lesing, regning og engelsk. Nasjonale prøver skal primært gi styringsinformasjon til skolens ledelse og skoleeier. Det er også forutsatt at prøvene skal komme til nytte for den enkelte elevs pedagogiske utvikling i samarbeid mellom lærer, elev og foresatte.

3.3 Reliabilitet og validitet

For å kunne vurdere kvaliteten på vår undersøkelse må vi si noe om begrepene reliabilitet og validitet som er knyttet opp imot hvor god kvalitet forskningsarbeidet har (Jacobsen 2011).

Vi må undersøke forskningsarbeidets interne og eksterne gyldighet. Den interne gyldigheten kan vi sjekke ut i hovedsak på to måter. Empirien må kontrolleres opp imot hva andre forskere har funnet og vi har valgt å bruke forskning til blant annet Nordahl. Dersom hans forskning konkluderer tilnærmet likt, vil det kunne styrke vårt resultat. For å drøfte validiteten i forskningsarbeidet må vi undersøke om spørsmålene fører til funn som svarer på problemstillingen (Jacobsen 2011). Den eksterne gyldigheten bestemmes av om resultatene er overførbare/generaliserbare til større utvalg enn det utvalget vi har brukt. Målet er å kunne bruke resultatene i utviklingsarbeidet i skolene i Tromsø kommune. Utvalget må være representativt i forhold til hele det teoretiske utvalget vi har tilgjengelig, altså hele populasjonen. Svarprosent og utvalgsprosessen må vurderes i denne sammenhengen. Vi har valgt å bruke samtlige resultater i nasjonale prøver på 5. trinn for begge skolene, og bruker hele populasjonen som er tilgjengelig. Det kan tenkes at vår undersøkelse ikke kan generaliseres til å gjelde for samtlige elever på 5. trinn i Tromsø kommune. Da utvalget er lite, kan vi muligens ikke generalisere det til å gjelde for samtlige elever i bynære områder heller.

Tufte (i Fangen og Sellerberg 2011) mener at reliabilitet er et begrep som knytter seg til hvor pålitelig en undersøkelse er. Når en undersøkelse innehar en høy grad av pålitelighet må den

gi tilnærmet de samme resultatene om vi gjennomfører undersøkelsen flere ganger. En del av våre spørsmål er hentet fra Utdanningsdirektoratet sin foreldreundersøkelse, dermed er de kvalitetssikret og har en høy grad av pålitelighet. Utforming av spørsmålene og svaralternativene er av stor betydning. Spørsmålene må være slik at de minimerer muligheten for ulike tolkninger blant de som svarer. Svaralternativene må være gjensidig utelukkende, samtidig som alle finner et alternativ som passer. På bakgrunn av dette mener vi at vår undersøkelse innehar en høy grad av reliabilitet. Nasjonale prøver er kvalitetssikret fra sentralt hold, prøvene er utarbeidet av Utdanningsdirektoratet.

I åpne systemer er det så stor mengde av variabler at det er umulig å få kontroll på alle variablene (Bush-Hansen og Nielsen 2005). Kunnskap er provisorisk og feilbarlig. Til en viss grad kan virkeligheten beskrives ved hjelp av empiri. Undersøkelser kan kun gi en liten flik av virkeligheten. Som forsker må vi være helt åpen for å endre syn. Vi ser at det kan være mange ulike variabler som virker inn på de funnene vi gjør i forskningsarbeidet. Dette må vi ha med oss i analysearbeidet og drøftinga.

3.4 Etiske betraktninger

Det er viktig å være bevisst utfordringer, valg og etiske spørsmålene vi som forskere blir stilt overfor. Etiske spørsmål må stilles før vi starter, i løpet av og etter at datainnsamlingen er gjennomført og når forskningsrapporten skrives.

I vårt forskningsarbeid har vi valgt å lage en spørreundersøkelse. Respondentene har fått informasjon på møte, mail og i brev om hvorfor de er valgt, hvilke problemstillinger det søkes svar på og hvilke metoder vi har tenkt å bruke og hva svarene skal brukes til (Postholm 2010). Skrivet vi la ved spørreskjemaet informerte foreldre om forskningsarbeidet, bruk av nasjonale prøver og kobling av resultater. Vi innhentet tillatelse fra Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS til å kunne gjøre undersøkelsen, siden vi skulle bruke sensitive opplysninger. Denne ble godkjent av NSD i brev av 5/9-2013 med prosjektnummer 35280. Anonymiseringen av spørreskjemaene er gjort ved at vi har laget en koblingsnøkkel som kobler spørreskjemaene opp mot elevlister og elevresultat.

Postholm (2010) beskriver nødvendigheten av å opptre på en akseptabel måte ovenfor deltakerne under hele prosessen. Vi har en del spørsmål i spørreskjemaet som kanskje kan

oppleves vanskelig for noen å svare på. Vi må akseptere at enkelte kan unnlate å svare eller svarer feil.

Som skoleledere må vi vise en stor grad av objektivitet slik at forhåndsmeninger ikke spiller inn i tolkning av funnene. I prosessen må vi ivareta anonymiteten til respondentene, samtidig som innholdet i forskningsrapporten skal være gjenkjennelig. Skolene eller respondentene skal ikke fremstilles i et dårlig lys (Postholm 2010). Vi kan ikke skrive eller publisere noe som kan virke støtende eller skadelig for de som har vært med. Skoleeier ved kommunaldirektør i byrådsavdelingen for utdanning er informert om dette prosjektet.

4.0 Funn og analyse

I dette kapitlet presenterer vi funnene vi har gjort. Det finnes flere måter å presentere dette på. Vi har valgt å presentere funnene ut fra påstandene brukt i spørreundersøkelsen i sytten ulike tabeller med forklaringer. Vi har samlet spørsmålene slik at de kommer etter hverandre i forhold til hovedkategoriene; medvirkning skolearbeid, medvirkning sosialt og sosioøkonomisk status. Vedlagt ligger tabeller med oversikt over korrelasjon mellom variablene i hovedkategoriene (vedlegg 1, 2 og 3).

4.1 Resultatene på Fjell og Lien skole

I tabell 4.1 fremkommer de gjennomsnittlige resultat på de nasjonale prøvene i regning, lesing og engelsk for henholdsvis Fjell og Lien skole. Vi studerer resultatene ut fra vår nullhypotese som sier at det ikke er forskjell mellom populasjonene på bakgrunn av utvalgene. Signifikanssannsynligheten er større enn ,05 i lesing og engelsk. Ut fra tabellen 4.2 finner vi at det er 24,2 % sjans for å forkaste riktig H0 når det gjelder regning, 21,3 % sjans når det gjelder lesing. En så stor sannsynlighet for å forkaste riktig H0 kan vi ikke godta og vi beholder derfor H0 (Johannessen 2009). I engelsk finner vi kun 2,6 % sannsynlighet for å forkaste riktig H0. Med basis i tallene finner vi ingen signifikant forskjell mellom skolene når det gjelder nasjonale prøver i lesing og regning, mens i engelsk er det signifikant forskjell mellom skolene og vi kan forkaste nullhypotesen.

Tabell 4.1 Gjennomsnittlig resultat nasjonale prøver

	Skole	N	Gj.snitt poeng	Std. avvik	Std. Error Mean
NPles	Fjell	48	19,21	6,253	,903
	Lien	37	20,89	5,966	,981
NPreg	Fjell	47	26,94	7,299	1,065
	Lien	36	29,19	9,525	1,588
NPeng	Fjell	48	26,65	11,405	1,646
	Lien	37	32,30	11,465	1,885

Tabell 4.2 t-test nasjonale prøver

		Sig.	t	Sig. (2-tailed)
Nasjonale prøver i lesing	Antatt lik varians	,842	-1,255	,213
Nasjonale prøver i regning	Antatt forskjellig varians	,032	-1,181	,242
Nasjonale prøver i engelsk	Antatt lik varians	,784	-2,260	,026

4.2 Foresattes medvirkning

Vi har studert om foreldrenes medvirkning i barnas skolehverdag har noe å si for barnas resultater på nasjonale prøver. Hvert underkapittel har fått spørsmålene/påstandene foreldrene rapporterte på som overskrift.

Hovedkategori: Medvirkning til skolearbeid

4.2.1 Jeg støtter barnet mitt i skolearbeidet

Tabell 4.3 Sammenhengen mellom resultatene på nasjonale prøver og i hvilken grad foreldrene rapporterer at de støtter barnet sitt med skolearbeidet.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	-,407*	-,387**	-,489**	-,278	-,200	-,360	-,509**	-,533**	-,560**
p-verdi	,003	,005	,001	,189	,348	,092	,006	,003	,002
N	52	52	51	24	24	23	28	28	28

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

** .Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Engelsk

Signifikanstesten viser blant annet sammenhengen mellom engelsk og foreldrenes støtte i skolearbeidet, vi finner i det totale materialet en korrelasjonskoeffisient på -,387**. Vi har en negativ korrelasjonskoeffisient. Det vil si jo lavere måloppnåelse i engelsk, jo mer støtte får barnet hjemme, ved høyere måloppnåelse får barnet mindre støtte hjemme. I datamaterialet finner vi en signifikant sammenheng. Vi har en p-verdi på ,005, dette bekreftes med to stjerner bak koeffisienten og vi kan forkaste nullhypotesen. Da får vi et funn som sier at foreldre til barn med lav måloppnåelse gir mer faglig støtte enn foreldre til barn med høy måloppnåelse.

Den samme tendensen viser seg når vi splitter skolene. Signifikanstesten viser på Fjell skole en korrelasjonskoeffisient $-.200$, og på Lien skole $-.533^{**}$, vi har p-verdier $.348$ og $.003$ på henholdsvis Fjell og Lien skole. Dersom vi kun hadde resultatene fra Fjell skole ville vi ikke kunne forkaste H_0 da sannsynligheten for å forkaste riktig H_0 blir for stor, dette bekreftes også ved at det ikke er angitt stjerner bak koeffisienten for Fjell. For Lien skole er sammenhengen signifikant, dette bekreftes av p-verdien og de to stjernene bak koeffisienten. Ettersom utvalget er mindre når vi ser på skolene hver for seg må vi anta at etter hvert som utvalget blir større vil resultatet endre seg, også for Fjell skole slik at når vi ser skolene sammen kan vi forkaste riktig H_0 .

Lesing

For å få fram korrelasjonskoeffisienten må vi signifikant teste sammenhengen mellom resultatene på nasjonale prøver og hvor ofte foreldrene støtter sine barn med skolearbeidet. Vi får da i det totale materialet tallet $-.407^{**}$. Dette er en relativt sterk negativ sammenheng og vi har en p-verdi på $.003$ som bekreftes med to stjerner bak korrelasjonskoeffisienten (Johannesen 09). Det viser at sammenhengen er signifikant og det er svært liten sannsynlighet for at vi forkaster en riktig nullhypotese, og kan dermed si at det er signifikant sammenheng mellom resultatet på de nasjonale prøvene i lesing og hvor ofte foreldrene støtter sine barn faglig. Vi kan tolke det som at de som har høy måloppnåelse på nasjonale prøver får mindre faglig støtte hjemme enn de som har lavmåloppnåelse, fordi denne sammenhengen er negativ, altså høy verdi på den ene variabelen gir liten verdi på den andre variabelen. Ser vi på signifikanstester på de to skolene hver for seg ser vi at det er en sammenheng mellom variablene lesing og støtte til skolearbeid. Signifikanstesten på Fjell skole gir en korrelasjonskoeffisient på $-.278$ og p-verdi $.189$ og på Lien skole $-.509^{**}$ og p-verdi $.006$. Dette gir oss grunnlag for å påstå at denne sammenhengen er signifikant på Lien skole, men ikke på Fjell skole. Vi ser en sterk negativ sammenheng og vi kan tolke at barn med høy måloppnåelse på nasjonale prøver får mindre støtte hjemme enn de med lavmåloppnåelse på Lien skole. Dette finner vi ikke på Fjell skole.

Regning

Når vi signifikant tester sammenhengen mellom resultatene på de nasjonale prøvene i regning og hvor ofte foreldrene støtter sine barn med skolearbeidet, får vi en korrelasjonskoeffisient på $-.489^{**}$ og p-verdi $.001$. Dette er ifølge Johannessen (2009)

relativt sterk negativ sammenheng. Når denne sammenhengen er negativ, altså høy verdi på den ene variabelen gir liten verdi på den andre variabelen, kan vi tolke det som om at de som har høy skår på de nasjonale prøvene får mindre faglig støtte hjemme enn de som scorer svakt på disse prøvene. Siden denne sammenhengen er signifikant på 0,01 nivå er det svært liten sannsynlighet for at vi forkaster en riktig nullhypotese som er at det ikke er samvariasjon mellom resultatet på de nasjonale prøvene i regning og hvor ofte foreldrene støtter sine barn faglig. Den samme tendensen viser seg når vi signifikantester denne sammenhengen på de to skolene hver for seg. Signifikantesten på Fjell skole gir en korrelasjonskoeffisient på $-,360$ og p-verdi $,092$ og på Lien skole $-,560^{**}$ og p-verdi $,002$. Våre data gir oss grunnlag for å påstå at det er en meget sterk signifikant sammenheng på Lien skole, men ikke på Fjell skole.

4.2.2 Jeg følger opp de avtaler og beslutninger som er fattet i utviklingssamtalen

Tabell 4.4 Sammenheng mellom resultatene på de nasjonale prøvene og hvor ofte foreldrene rapporterer at de følger opp utviklingssamtalene.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	$-,165$	$,065$	$,025$	$-,187$	$,091$	$-,061$	$-,292$	$-,168$	$-,080$
p-verdi	$,243$	$,648$	$,864$	$,381$	$,672$	$,783$	$,131$	$,392$	$,685$
N	52	52	51	24	24	23	28	28	28

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

** .Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Begge skolene gjennomfører to utviklingssamtaler med foreldrene årlig.

Engelsk

Ved å signifikanteste sammenhengen i engelsk og foreldrenes oppfølging av utviklingssamtalen, finner vi ingen statistisk signifikant sammenheng. Vi har en korrelasjonskoeffisient $,065$ og p-verdi $,648$. Dette indikerer en meget svak positiv sammenheng. I datamaterialet finner vi ikke statistisk sammenheng mellom elevenes resultater i engelsk og i hvilken grad foreldrene følger opp utviklingssamtalen.

Den samme tendensen finner vi når vi ser på tallene etter å ha splittet skolene. Her er korrelasjonskoeffisienten på Fjell skole $,091$ og på Lien skole $-,168$, p-verdiene er henholdsvis $,672$ og $,392$. På Fjell skole ser vi at vi har en meget svak positiv sammenheng, på Lien skole finner vi en svak negativ sammenheng. Da sammenhengen er meget svak

finner vi ikke statistiske sammenhenger mellom elevenes resultater i engelsk og i hvilken grad foreldrene følger opp utviklingssamtalen.

Lesing

Ved å signifikant teste sammenhengen finner vi at korrelasjonskoeffisienten er $-0,165$ og p-verdien $,243$ som antyder at det er en svak negativ sammenheng, men denne er ikke signifikant. Vi får en indikator på at elever med lav måloppnåelse får tettere oppfølging i forbindelse med sine utviklingssamtaler. Det samme ser vi på henholdsvis Fjell og Lien skole med korrelasjonskoeffisienten $-0,187$ og $-0,292$ og p-verdier $,381$ og $,131$. Vårt datamateriale gir oss ikke grunnlag for å si at det er signifikante sammenhenger mellom resultater i lesing og hvor ofte foreldrene følger opp de avtalene som er gjort på utviklingssamtalene i løpet av skoleåret.

Regning

Når vi signifikant tester sammenhengen mellom resultatene på de nasjonale prøvene og hvor ofte foreldrene følger opp utviklingssamtalene ser vi at vi med $86,4\%$ sikkerhet kan si at det ikke er sammenheng her. Korrelasjonskoeffisienten er $,025$. Tallmaterialet viser at det ikke er grunnlag for å si at det er sammenheng mellom hvor ofte foreldre følger opp utviklingssamtalene og barnas resultater i regning.

Datamaterialet på henholdsvis Fjell og Lien skole viser en meget svak sammenheng med korrelasjonskoeffisienter på henholdsvis $-0,061$ og $-0,080$. Vårt datamateriale gir oss ikke grunnlag for å si at det er signifikante sammenhenger mellom faglige prestasjoner i regning og hvor ofte foreldrene følger opp de avtalene som er gjort på utviklingssamtalene i løpet av skoleåret.

4.2.3 Jeg informerer kontaktlærer om viktige forhold knyttet til barnets skolefaglige utvikling

Tabell 4.5 Sammenheng mellom resultater på nasjonale prøver og i hvilken grad foreldre rapporterer at de informerer kontaktlærer om viktige forhold knyttet til barnets skolefaglige utvikling.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	-,168	-,149	-,262	-,311	-,281	-,346	-,085	-,085	-,243
p-verdi	,228	,287	,060	,140	,183	,105	,663	,660	,204
N	53	53	52	24	24	23	29	29	29

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

** Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Engelsk

Når det gjelder engelsk og i hvilken grad foreldrene informerer om viktige forhold viser tallmaterialet en svak negativ sammenheng med en korrelasjonskoeffisient på $-,149$. Det betyr at foreldre til barn med lav måloppnåelse i engelsk snakker med lærer om barnets faglige utvikling i noe større grad. Vi finner en p-verdi $,287$, sannsynligheten er stor for å forkaste riktig H_0 og vi beholder den derfor. Dermed finner vi ingen statistisk signifikant sammenheng når det gjelder resultater i engelsk og informasjon fra foreldre til lærer angående barnets skolefaglige utvikling.

Når skolene splittes finner vi heller ingen signifikant sammenheng. På begge skolene finner vi en svak negativ sammenheng med korrelasjonskoeffisient på Fjell $-,281$ og på Lien $-,085$. På Lien viser dataene at denne sammenhengen er meget svak. Ved å signifikantsteste sammenhengene får vi på Fjell skole $p = ,183$ og på Lien $p = ,660$. Ut fra dataene beholder vi H_0 og sier at det ikke er sammenheng mellom resultatene i engelsk og i hvilken grad foreldrene gir kontaktlærer informasjon om forhold knyttet til barnets skolefaglige utvikling.

Lesing

I vårt datamateriale kommer det fram at det er en svak negativ korrelasjonskoeffisient $-,168$ på sammenhengen mellom lesing og hvor ofte foreldrene informerer kontaktlærer om viktig forhold knyttet til barnets skolefaglige utvikling. P-verdien er $,228$ når vi signifikantstester dette. Det gir oss ikke grunnlag for å si at foreldre til barn med lav måloppnåelse informerer kontaktlærere oftere. Går vi til skolene hver for seg, ser vi at på Fjell skole er det en relativt sterk negativ sammenheng da korrelasjonskoeffisienten viser $-,311$. Ved å signifikantsteste denne sammenhengen viser p-verdien $,140$ og vi har ikke grunnlag for å si at det er en sammenheng mellom elevenes resultater på nasjonal prøver i lesing og informasjon til

kontaktlærer om skolefaglig utvikling. Det samme ser vi på Lien skole med korrelasjonskoeffisient $-,085$ og p-verdi $,663$.

Regning

Det totale tallmaterialet viser en negativ korrelasjon mellom resultatene i regning og hvor ofte foreldrene informerer kontaktlærer om viktige forhold knyttet til barnets skolefaglig utvikling. Korrelasjonskoeffisienten på denne sammenhengen er $-,262$, en svak negativ sammenheng (Johannessen 2009). Når vi signifikanstester denne sammenhengen ser vi at vi får en p-verdi på $,060$. Denne p-verdien er større enn $,05$, altså har vi ikke grunnlag i våre data til å påstå signifikant sammenheng mellom barns måloppnåelse i regning og hvor ofte foreldrene kontakter kontaktlærer om viktige forhold knyttet til barnets faglige utvikling.

Når vi ser på henholdsvis Fjell og Lien skole får vi en korrelasjonskoeffisient på henholdsvis $-,346$ og $-,243$. Når vi signifikanstester disse sammenhengene får vi henholdsvis $p=,105$ og $,204$. Disse p-verdiene gir oss en indikasjon på at det er lite sannsynlighet for at det er noen sammenheng mellom resultat i regning og hvor ofte foreldre gir kontaktlærer informasjon som er viktig i forhold til barnets skolefaglige utvikling.

4.2.4 Jeg samtaler med barnet om hva det har lært på skolen

Tabell 4.6 Sammenheng mellom resultater på nasjonale prøver og i hvilken grad foreldre rapporterer at de samtaler med barnet om hva det har lært.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	$-,171$	$-,077$	$-,174$	$-,363$	$-,082$	$-,017$	$-,018$	$-,085$	$-,316$
p-verdi	$,220$	$,584$	$,218$	$,082$	$,704$	$,938$	$,927$	$,661$	$,094$
N	53	53	52	24	24	23	29	29	29

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

** .Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Engelsk

Datamaterialet viser for resultater i engelsk og i hvilken grad foreldrene samtaler med barnet om hva det har lært en meget svak negativ korrelasjonskoeffisient $-,077$. Tallmaterialet viser en p-verdi $,584$, sannsynligheten er stor for å forkaste riktig H_0 og vi beholder den derfor. Dermed finner vi ingen statistisk signifikant sammenheng når det gjelder resultater i engelsk og samtaler med barnet om hva det har lært.

Den samme tendensen ser vi i datamaterialet når vi splitter skolene. Vi finner en svak negativ sammenheng med korrelasjonskoeffisient på Fjell $-,082$ og på Lien $-,085$. Ved å

signifikanteste sammenhengene, får vi på Fjell skole $p = ,704$ og på Lien $p = ,661$. Ut fra dataene beholder vi H_0 og sier at det ikke er sammenheng mellom resultatene i engelsk og i hvilken grad foreldrene samtaler med barnet om hva det har lært.

Lesing

Samlet sett kommer det fram en svak negativ korrelasjonskoeffisient på sammenhengen $- ,171$ mellom lesing og hvor ofte foreldrene samtaler om venner med sine barn. P- verdien viser $,220$ når vi signifikantester dette. Det gir oss ikke grunnlag for å si at det er signifikante sammenhenger mellom resultater i lesing og hvor ofte foreldrene samtaler med sine barn om hva de har lært på skolen. Det samme gjelder når vi ser på skolene hver for seg. Tallene som framkommer er en relativt sterk negativ sammenheng da korrelasjonskoeffisienten viser $- ,363$ på Fjell med P- verdi $,082$. Det er ikke grunnlag for å forkaste nullhypotesen, men vi får en indikasjon på at foreldrene på Fjell skole samtaler oftere med sin barn med lav måloppnåelse om hva de har lært på skolen. På Lien skole viser korrelasjonskoeffisienten $- ,018$ og P- verdien $,927$. Vi finner ingen signifikant forskjell og beholder nullhypotesen.

Regning

Når det gjelder spørsmålet som går på hvor ofte det snakkes hjemme med barna om hva de har lært på skolen finner vi i det samlede datamaterialet en negativ korrelasjon med resultatene i de nasjonale prøvene i regning. Dette er en svak negativ korrelasjon (Johannessen 2009). P-verdien er $,218$, så denne samvariasjonen er ikke statistisk signifikant. Om vi ser på de to skolene hver for seg, finner vi også en negativ samvariasjon mellom resultatene på de nasjonale prøvene og hvor ofte foreldrene snakker med barna sine om hva de har lært på skolen. Vi får en negativ korrelasjonskoeffisient på $- ,017$ og $-,316$ på henholdsvis Fjell og Lien skole. P-verdien er på $,938$ og $,094$. Disse p-verdiene er for stor til å påstå signifikant samvariasjon, og vi beholder nullhypotesen.

4.2.5 Jeg hjelper barnet med å jobbe selvstendig med skolearbeidet

Tabell 4.7 Sammenheng mellom resultater på nasjonale prøver og i hvilken grad foreldre rapporterer at de hjelper barnet med å arbeide selvstendig.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	-,257	-,155	-,372**	-,161	,013	-,396	-,377*	-,361	-,461*
p-verdi	,063	,267	,007	,452	,952	,061	,044	,054	,012
N	53	53	52	24	24	23	29	29	29

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

** Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Engelsk

Datamaterialet viser en svak negativ sammenheng mellom engelsk og i hvilken grad foreldrene hjelper barnet med å arbeide selvstendig med en korrelasjonskoeffisient på -,155. Det betyr at foreldre til barn med lav måloppnåelse i engelsk hjelper barnet til å arbeide selvstendig i noe større grad enn foreldre til barn med høy måloppnåelse. Vi finner en p-verdi ,267, sannsynligheten er stor for å forkaste riktig H0 og vi beholder den derfor. Dermed finner vi ingen statistisk signifikant sammenheng når det gjelder resultater i engelsk og i hvilken grad foreldre hjelper barnet til å arbeide selvstendig.

Når skolene splittes finner vi heller ingen signifikant sammenheng. På Fjell skole finner vi en meget svak positiv korrelasjonskoeffisient ,013, mens på Lien skole finner vi en sterkere negativ korrelasjonskoeffisient -,361. P-verdiene er på ,952 og ,054 på henholdsvis Fjell og Lien skole. Signifikanstesten viser at vi beholder H0 og at vi ikke finner statistiske signifikante sammenhenger mellom resultatene i engelsk og i hvilken grad foreldrene hjelper barnet til å arbeide selvstendig. Det vi kan se ut fra korrelasjonskoeffisienten er at på Lien skole får barna med lav måloppnåelse litt mer hjelp til å være selvstendig enn på Fjell skole. Forskjellen er ikke signifikant.

Lesing

I det totale datamaterialet kommer det fram en svak negativ korrelasjonskoeffisient på sammenhengen -,257 mellom prestasjoner i lesing og hvor ofte foreldrene hjelper sin barn til å arbeide selvstendig med skolearbeidet. P-verdien er på ,063 når vi signifikanstester dette. Det gir oss ikke grunnlag for å si at det er signifikante sammenhenger mellom faglige prestasjoner i lesing og i hvor stor grad foreldrene hjelper barna til å arbeide selvstendig. Ved å se på Fjell skole får vi korrelasjonskoeffisient -,161 og p-verdi ,452 som forteller at

det svak negativ sammenheng mellom elevens prestasjoner i lesing og hjelp hjemme til å jobbe selvstendig, men den er ikke signifikant og vi beholder nullhypotesen. På Lien skole framkommer det andre tall. Vi ser at det er en relativt sterk negativ korrelasjonskoeffisienten $-,377^*$ som bekreftes med en stjerne og at p-verdien er $,044$. Signifikanstesten forteller at vi forkaster nullhypotesen og sier at lav måloppnåelse i lesing medfører at barn får mer hjelp til å jobbe selvstendig på Lien skole.

Regning

De foresatte fikk spørsmål om de hjelper barna sine med å jobbe selvstendig med skolearbeidet. Om vi ser på de totale dataene vi har fått inn, ser vi en relativt sterk negativ korrelasjon, $-,372^{**}$, mellom hvor ofte foreldrene hjelper barna sine til å jobbe selvstendig med skolearbeidet. Denne koeffisienten er merket med to stjerner. Da betyr det at den er statistisk signifikant på $,01$ nivå (Johannessen 2009). Våre data samlet sett viser at foreldre til barn med høy måloppnåelse på de nasjonale prøvene i regning får mindre hjelp til å jobbe selvstendig enn barn med lav måloppnåelse. Den samme indikasjonen får vi på Lien skole om vi splitter dataene skolevis. Her er imidlertid samvariasjonen signifikant på $,05$ nivå. På Fjell skole ser vi også en negativ samvariasjon, men den er ikke stor nok til å være statistisk signifikant.

4.2.6 Jeg hjelper barnet mitt med lekser hjemme

Tabell 4.8 Sammenhengen mellom resultater på nasjonale prøver og i hvilken grad foreldre rapporterer at de hjelper barnet med lekser.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	$-,367^{**}$	$-,401^{**}$	$-,460^{**}$	$-,343$	$-,405^*$	$-,458^*$	$-,393^*$	$-,416^*$	$-,493^{**}$
p-verdi	$,007$	$,003$	$,001$	$,101$	$,050$	$,028$	$,035$	$,025$	$,007$
N	53	53	52	24	24	23	29	29	29

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

** .Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Engelsk

Datamaterialet når det gjelder engelsk og i hvilken grad foreldrene hjelper med lekser viser en relativt sterk negativ sammenheng med en korrelasjonskoeffisient på $-,401^{**}$. Det betyr at foreldre til barn med lav måloppnåelse i engelsk hjelper barnet med lekser i større grad enn foreldre til barn med høy måloppnåelse. Vi finner p-verdi $,003$, tallmaterialet viser en statistisk signifikant sammenheng når det gjelder resultater i engelsk og i hvilken grad foreldrene hjelper barnet med lekser.

Den samme tendensen viser seg når vi splitter skolene. Vi finner en relativt sterk negativ sammenheng med korrelasjonskoeffisient på Fjell $-.405^*$ og på Lien $-.416^*$. På signifikanstesten får vi på Fjell skole $p = .050$ og på Lien $p = .025$. Resultatene bekreftes ved stjernene bak koeffisientene. Vi forkaster H_0 og slår fast at det er sammenheng mellom resultatene i engelsk og i hvilken grad foreldrene hjelper barnet med lekser.

Lesing

I vårt materiale for begge skolene viser korrelasjonskoeffisient $-.367^{**}$ en relativt sterk negativ sammenheng mellom resultater i lesing og hvor ofte foreldrene hjelper sin barn med lekser. Det bekreftes med to stjerner bak tallet. Når vi signifikanstester dette, viser p-verdien $.007$. Det gir oss grunnlag for å si at det er signifikante sammenhenger mellom faglige prestasjoner i lesing og hvor ofte foreldrene hjelper sine barn med lekser, og vi forkaster nullhypotesen. Vi kan slå fast at barn med lave prestasjoner i lesing får mer hjelp til lekser. På Fjell skole viser korrelasjonskoeffisienten $-.343$ og p-verdien $.101$ at det er relativt svak negativ sammenheng mellom elevens prestasjoner i lesing og hjelp til lekser, men den er ikke signifikant og vi beholder nullhypotesen. På Lien skole framkommer det andre tall. Vi ser at korrelasjonskoeffisienten er $-.393$ og at p-verdien er $.035$. Det er en relativt sterk negativ sammenheng. Signifikanttesten forteller at vi kan forkaste nullhypotesen og sier at svake prestasjoner i lesing medfører at barn får mer hjelp til lekser hjemme.

Regning

Det totale datamaterialet vi har viser en negativ samvariasjon mellom hvor ofte barn får hjelp til lekser hjemme og resultater på de nasjonale prøvene i regning. Korrelasjonskoeffisienten til denne samvariasjonen er på $-.460^{**}$. Dette betyr at den er signifikant på $.01$ nivå. Denne samvariasjonen er så stor at vi med sikkerhet kan si at våre data viser at jo lavere måloppnåelse barn har i regning jo mer hjelp med lekser får de hjemme. Våre data viser samme tendens om vi ser på dataene på hver skole for seg. På Fjell skole er denne samvariasjonen signifikant på $.05$ nivå mens den på Lien skole er signifikant på $.01$ nivå. Vi har dermed en indikasjon på at det på begge skolene gis mer leksehjelp hjemme til barna med lavest måloppnåelse.

4.2.7 Jeg samtaler med barnet om hvorfor det skal gå på skole

Tabell 4.9 Sammenheng mellom resultater på nasjonale prøver og i hvilken grad foreldre rapporterer at de samtaler med barnet om hvorfor skole er viktig.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	-,309*	-,258	-,210	-,574**	-,446*	-,394	-,124	-,179	-,129
p-verdi	,025	,062	,134	,003	,029	,063	,623	,362	,606
N	53	53	52	24	24	23	29	29	29

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

** .Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Engelsk

Når det gjelder sammenhengen mellom resultater i engelsk og i hvilken grad foreldrene samtaler med barnet om hvorfor skole er viktig, viser tallmaterialet en negativ sammenheng med en korrelasjonskoeffisient på -,258. Det betyr at foreldre til barn med lav måloppnåelse i engelsk snakker med barnet om hvorfor skole er viktig i større grad enn foreldre til barn med høy måloppnåelse. Vi finner en p-verdi ,062, sannsynligheten er stor for å forkaste riktig H0 og vi beholder den derfor. Dermed finner vi ingen statistisk signifikant sammenheng når det gjelder resultater i engelsk og samtaler mellom foreldre og barn om hvorfor skole er viktig.

Ved å splitte skolene finner vi på Fjell skole en relativt sterk negativ sammenheng med korrelasjonskoeffisient på -,446* og p-verdi ,029. På Lien finner vi en svakere negativ sammenheng med korrelasjonskoeffisient -,179 og p-verdi ,362. På Fjell skole finner vi en statistisk signifikant sammenheng og vi kan forkaste H0. På Lien skole er ikke sammenhengen statistisk signifikant og vi må beholde H0. Det betyr at på Fjell skole finner vi sammenheng mellom resultater i engelsk og i hvilken grad foreldre samtaler med barn om hvorfor skole er viktig, denne sammenhengen ser vi ikke på Lien skole.

Lesing

Tallene i hele datasettet viser en relativt sterk negativ korrelasjonskoeffisient -,309* mellom prestasjoner i lesing og hvorfor det er viktig å gå på skolen. P- verdien er på ,025 når vi signifikanstester dette. Det gir oss grunnlag for å si at det er signifikante sammenhenger mellom faglige prestasjoner i lesing og hvor ofte foreldrene samtaler med sine barn om hvorfor gå på skole. Vi kan slå fast at barn med lave prestasjoner i lesing får flere samtaler med sine foreldre om hvorfor gå på skolen. På Fjell skole viser korrelasjonskoeffisienten -

,574** og p-verdien ,003 at det meget sterk negativ sammenheng mellom elevens prestasjoner i lesing og samtaler om hvorfor gå på skole, og at den er signifikant og vi forkaster nullhypotesen. Vi slå fast at på Fjell skole samtaler foreldrene oftere med barn som har lav måloppnåelse i lesing om hvorfor gå på skolen. På Lien skole framkommer det andre tall. Vi finner en svak negativ korrelasjonskoeffisient $-,124$ og p-verdi $,623$. Signifikanstesten forteller at vi beholder nullhypotesen og finner ikke sammenheng mellom resultater i lesing og i hvilken grad foreldrene samtaler om hvorfor gå på skole.

Regning

Det samlede datamaterialet vårt og om vi splitter dataene på de to skolene finner vi en negativ samvariasjon mellom hvor ofte foreldrene snakker med barna sine om hvorfor skole er viktig og resultatene i regning. Alle disse samvariasjonene er får små til at vi kan påstå noen signifikant sammenheng. Denne samvariasjonen er størst på Fjell skole der $p = ,063$.

4.2.8 Jeg diskuterer innholdet i undervisningen med lærer i forhold til mitt barn

Tabell 4.10 Sammenheng mellom resultater på nasjonale prøver og i hvilken grad foreldre rapporterer at de diskuterer undervisningen med lærer i forhold til sitt barn.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	-,343*	-,229	-,318*	-,368	-,239	-,239	-,329	-,237	-,393*
p-verdi	,013	,102	,023	,077	,261	,272	,088	,224	,039
N	53	53	52	24	24	23	28	28	28

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

**. Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Engelsk

Det totale datamaterialet for resultatene i engelsk og i hvilken grad foreldrene diskuterer undervisningen med lærer viser en negativ sammenheng med en korrelasjonskoeffisient på $-,229$. Det betyr at foreldre til barn med lav måloppnåelse i engelsk snakker noe mer med lærer om undervisningen i forhold til sitt barn enn foreldre til barn med høy måloppnåelse. Vi finner en p-verdi $,102$, sannsynligheten for å forkaste riktig H_0 er stor og vi beholder den derfor. Dermed finner vi ingen statistisk signifikant sammenheng når det gjelder resultater i engelsk og i hvilken grad foreldre diskuterer undervisningen med lærer i forhold til sitt barn.

Samme tendensen finner vi når vi splitter skolene. På begge skolene finner vi en negativ sammenheng med korrelasjonskoeffisient på Fjell $-,239$ og på Lien $-,237$. Ved å signifikantsteste sammenhengene får vi på Fjell skole $p = ,261$ og på Lien $p = ,224$. Ut fra dataene beholder vi H_0 og sier at det ikke er sammenheng mellom resultatene i engelsk og i hvilken grad foreldrene diskuterer undervisningen med lærer i forhold til sitt barn.

Lesing

Vi ser at det er signifikante forskjeller på hvor mye foreldrene diskuterer innholdet i opplæring med lærer og elevens resultater i lesing. Korrelasjonskoeffisienten viser en relativt sterk negativ sammenheng $-,343^*$ og p-verdien er $,013$ og vi kan dermed forkaste nullhypotesen. Vi sier det er en sammenheng mellom elevens resultater i lesing og foreldrenes diskusjoner med lærer om undervisningen. Siden korrelasjonskoeffisienten er negativ forteller det oss at foreldre til barn med lav måloppnåelse diskuterer undervisningen med lærer oftere enn foreldre til barn med høy måloppnåelse. Når vi ser på skolene hver for seg kommer det ikke fram signifikante forskjeller og vi beholder H_0 .

Regning

Tendensen i det totale tallmaterialet vårt og på begge skolene er at foreldre til barn med lav måloppnåelse tar oftere kontakt med lærer for å diskutere undervisningen enn foreldre til barn med høy måloppnåelse. Dette ser vi fordi vi har en negativ samvariasjon på begge skolene og i det totale tallmaterialet. I det totale tallmaterialet og på Lien skole er denne samvariasjonen så stor at den er signifikant på $0,05$ nivå. På Fjell skole er denne samvariasjonen ikke signifikant. Her er p-verdien på $,272$ og det er for stor sjanse til å ta feil om vi forkaster nullhypotesen som sier at det ikke er noe sammenheng. Vi beholder nullhypotesen og konkluderer med at våre data ikke gir grunnlag for å påstå at det finnes en statistisk signifikant sammenheng mellom resultatene i regning og hvor ofte foreldre diskuterer undervisningen med lærer på Fjell skole.

Hovedkategori: Medvirkning sosialt

4.2.9 Jeg samtaler med barnet mitt om hvordan han/hun trives på skolen

Tabell 4.11 Sammenheng mellom resultater på nasjonale prøver og i hvilken grad foreldre rapporterer at de samtaler med barnet om hvordan det trives på skolen.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	-,340*	-,301*	-,231	-,248	-,216	,052	-,437*	-,424*	-,475**
p-verdi	,013	,028	,099	,243	,310	,814	,018	,022	,009
N	53	53	52	24	24	23	29	29	29

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

** .Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Engelsk

Når det gjelder resultater i engelsk og i hvilken grad foreldrene snakker med barna om trivsel, viser tallmaterialet en relativt sterk negativ sammenheng med en korrelasjonskoeffisient på $-,301^*$. Det betyr at foreldre til barn med lav måloppnåelse i engelsk snakker oftere med barnet om hvordan det trives på skolen enn foreldre til barn med høy måloppnåelse. Vi finner en p-verdi $,028$. Resultatet er statistisk signifikant og vi kan avvise nullhypotesen. Vi finner sammenheng mellom resultater i engelsk og i hvilken grad foreldre snakker med barnet om trivsel.

Ved å splitte skolene viser tallmaterialet den samme tendensen. På Fjell skole får vi en negativ svak samvariasjon med en korrelasjonskoeffisient $-,216$, mens på Lien skole får vi en negativ relativ sterk samvariasjon med korrelasjonskoeffisient $-,424^*$. Ved å signifikansteste sammenhengene finner vi at p-verdiene er $,310$ og $,022$ på henholdsvis Fjell og Lien skole. Dersom vi bare ser på Fjell skole får vi en indikator på at vi må beholde H_0 da sannsynligheten for å forkaste riktig H_0 er høy. For Lien skole forkaster vi H_0 , resultatet er statistisk signifikant og det bekreftes med en stjerne bak koeffisienten (Johannessen 09).

Lesing

I vårt totale datamateriale ser vi at elever med lav måloppnåelse får tettere oppfølging av sine foreldre enn barn med høy måloppnåelse. Tallene samlet viser at det er en relativt sterk negativ korrelasjonskoeffisient $-,340^*$ på sammenhengen mellom lesing og hvor ofte foreldrene samtaler med sine barn om trivsel på skolen. Denne bekreftes med en stjerne bak tallet. P- verdien er på $,013$ når vi signifikanstester dette. Det gir oss grunnlag for å forkaste

nullhypotesen og vi kan dermed si at foreldre til barn med lav måloppnåelse samtaler oftere med sin barn om barna trivsel på skolen. Ved å gå til skolene hver for seg, ser vi at på Fjell skole er det svak negativ sammenheng da korrelasjonskoeffisienten viser $-,248$. P-verdien er $,243$ og vi har ikke grunnlag for å si at det er en signifikant sammenheng mellom elevenes resultater på nasjonal prøver og foreldrenes samtaler med barna om trivsel. På Lien skole er korrelasjonskoeffisient $-,437^*$ og p-verdien $,018$. Korrelasjonskoeffisient forteller oss at det en relativt sterk negativ sammenheng og når vi signifikanstester dette kan vi si at nullhypotesen ikke er riktig, og vi forkaster den. Vi kan dermed si at foreldrene til barn med lav måloppnåelse på Lien skole samtaler oftere med sine barn om trivsel på skolen.

Regning

Når det gjelder sammenhengen mellom hvor ofte foresatte snakker med barna sine om hvordan de trives på skolen og resultatene i regning, ser vi i det samlede tallmaterialet en svak negativ korrelasjon. Ved negativ korrelasjon mellom to variabler, er det en høy verdi på den ene variabelen er det en lav verdi på den andre variabelen. Våre data viser at foreldrene til barn med høy måloppnåelse i regning snakker sjeldnere med sine barn om trivsel på skolen enn foreldre til barn med lav måloppnåelse i regning. Signifikanstesten viser at denne korrelasjonen ikke er stor nok til at den er signifikant. Om vi ser skolene hver for seg finner vi en liten positiv korrelasjon på Fjell skole, mens på Lien skole ser vi en relativt sterk negativ korrelasjon. Korrelasjonen på Fjell skole er for liten til at den er signifikant, mens den er signifikant på $0,01$ nivå på Lien skole. Våre tall viser en tendens til at foreldre på skolen som ligger i sonen med lave levekår snakker mer med barna sine om trivsel, spesielt da til barn med lav måloppnåelse i regning, og mer enn foreldrene på den andre skolen gjør.

4.2.10 Jeg informerer kontaktlærer om viktige forhold knyttet til barnets trivsel og sosiale utvikling

Tabell 4.12 Sammenheng mellom resultater på nasjonale prøver og i hvilken grad foreldre rapporterer at de informerer kontaktlærer om viktige forhold knyttet mot barnets trivsel og sosiale utvikling.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	-,301*	-,237	-,269	-,476*	-,446*	-,419*	-,211	-,181	-,282
p-verdi	,030	,090	,056	,019	,029	,047	,282	,357	,146
N	52	52	51	24	24	23	28	28	28

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

**. Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Engelsk

Tallmaterialet viser en korrelasjonskoeffisient på $-,237$ når det gjelder engelsk og i hvilken grad foreldrene informerer kontaktlærer om barnets trivsel. Det betyr at foreldre til barn med lav måloppnåelse i engelsk snakker med lærer om barnets trivsel og sosiale utvikling i noe større grad enn foreldre til barn med høy måloppnåelse. Vi finner en p-verdi $,090$, vi må derfor beholde H_0 . Dermed finner vi ingen statistisk signifikant sammenheng når det gjelder resultater i engelsk og samtaler mellom foreldre og lærer angående barnets trivsel og sosiale utvikling.

Ved å splitte skolene finner vi på Fjell skole en relativ sterk negativ sammenheng med korrelasjonskoeffisient $-,446^*$ og på Lien en svak negativ sammenheng med korrelasjonskoeffisient $-,181$. Ved å signifikansteste sammenhengene får vi på Fjell skole $p = ,029$ og på Lien $p = ,357$. På Fjell skole finner vi en statistisk signifikant sammenheng med p-verdi mindre enn $,05$, noe som betyr at vi kan forkaste H_0 . Dette bekreftes med stjerne bak koeffisienten. Vi kan slå fast at på Fjell skole informerer foreldre lærer om barnas trivsel og sosiale utvikling i større grad når eleven har lav måloppnåelse. Datamaterialet viser ikke signifikant sammenheng på Lien skole og vi må beholde H_0 .

Lesing

I det felles datamaterialet ser vi av korrelasjonskoeffisienten at det er relativt sterk negativ sammenheng $-,301^*$ mellom lesing og hvor ofte foreldrene samtaler med kontaktlærer om barnas trivsel og sosiale utvikling på skolen. P- verdien viser $,030$ når vi signifikanstester dette. Det gir oss grunnlag for å forkaste nullhypotesen og vi kan dermed si at foreldre til barn med lav måloppnåelse informerer kontaktlærere oftere om barna trivsel og sosiale

utvikling på skolen. Når vi ser på skolene hver for seg, ser vi at på Fjell skole er det relativt sterk negativ sammenheng da korrelasjonskoeffisienten viser $-,476^*$, og ved å signifikantsteste denne sammenhengen viser p-verdien $,019$ og vi har grunnlag for å forkaste nullhypotesen. Vi sier da det er en sammenheng mellom elevenes resultater på nasjonal prøver i lesing og foreldrenes informasjon til kontaktlærer om barnas trivsel og sosiale utvikling. På Lien skole viser korrelasjonskoeffisienten $-,211$ og p-verdien $,282$. Korrelasjonskoeffisient forteller oss at det en svak negativ sammenheng og når det signifikantstes viser tallene at nullhypotesen består. Vi kan si at det er ingen forskjell mellom lav og høy måloppnåelse og i hvilken grad foreldrene på Lien skole samtaler med kontaktlærer om barnets trivsel på skolen.

Regning

Et godt hjem-skole samarbeid er viktig i forhold til barns læring (Nordahl 2007). Dermed blir det viktig for skolen å få informasjon fra hjemmet om forhold som kan ha innvirkning på barnets læring på skolen. Når vi ser på sammenhengen mellom hvor ofte kontaktlærer blir informert om forhold som har innvirkning på barns læring og resultater i regning, ser vi i det totale tallmaterialet en svak negativ korrelasjon. Denne korrelasjonen er imidlertid ikke stor nok til at vi kan si at den er signifikant. Den viser en tendens til at foreldre til barn med høy måloppnåelse informerer kontaktlærer sjeldnere enn foreldre til barn med lav måloppnåelse.

Splitter vi datamaterialet på de respektive skolene ser vi at den negative korrelasjonen blir sterkere. Det er bare på Fjell skole at denne negative korrelasjonen er stor nok til at vi kan si at den er signifikant. Den er da statistisk signifikant på $,05$ nivå.

4.2.11 Jeg samtaler med barnet mitt om hans/hennes nærmeste venner

Tabell 4.13 Sammenheng mellom resultater på nasjonale prøver og i hvilken grad foreldre rapporterer at de samtaler med barna om deres nærmeste venner.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	-,107	-,151	-,104	-,178	-,256	,025	-,070	-,110	-,220
p-verdi	,444	,282	,483	,404	,227	,911	,717	,569	,251
N	53	53	52	24	24	23	29	29	29

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

** .Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Engelsk

Når vi signifikanstester sammenhengen mellom engelsk og i hvilken grad foreldre samtaler med barna om venner viser tallmaterialet en svak negativ korrelasjonskoeffisient $-,151$ og p-verdi $,282$. Dette tyder på at barn med lav måloppnåelse samtaler med foresatte noe mer om venner enn barn med høy måloppnåelse. Det er ikke angitt stjerner bak koeffisienten, p-verdien er større enn $,05$, det er derfor ikke statistisk signifikant sammenheng mellom de to variablene.

Ved å signifikansteste når skolene splittes finner vi ingen statistisk signifikant sammenheng. Tallmaterialet viser en svak negativ sammenheng med korrelasjonskoeffisient på Fjell $-,256$ og på Lien $-,110$. P-verdien er $,227$ og $,569$ på henholdsvis Fjell og Lien skole. På Lien ser vi at sammenhengen er svakere enn på Fjell. Ut fra dataene beholder vi H_0 og sier at det ikke er sammenheng mellom resultatene i engelsk og i hvilken grad foreldrene samtaler med barna om deres nærmeste venner.

Lesing

Samlet sett viser datamaterialet en svak negativ korrelasjonskoeffisient $-,107$ på sammenhengen mellom lesing og hvor ofte foreldrene samtaler om venner med sine barn. P-verdien er på $,444$ når vi signifikanstester dette. Vårt datamateriale gir oss ikke grunnlag for å si at det er signifikante forskjeller mellom resultater i lesing og hvor ofte foreldrene samtaler med barna om vennene deres. Det samme gjelder når vi ser på skolene hver for seg. Tallene som framkommer er en svak negativ sammenheng da korrelasjonskoeffisienten viser $-,178$ på Fjell og $-,070$ på Lien, noe som på Lien viser tilnærmet ingen sammenheng. P-verdien er henholdsvis $,404$ og $,717$ og vi beholder nullhypotesen.

Regning

Både i det totale datamaterialet og enkeltvis på de to skolene ser vi en svak korrelasjon mellom prestasjonene i regning og hvor ofte foreldrene snakker med barnet sitt om dets nærmeste venner. Ingen av disse sammenhengene er store nok til at vi kan si at de er statistisk signifikante. Det må påpekes at på Fjell skole har vi en positiv korrelasjon, mens både i det totale datamaterialet og på Lien skole er denne korrelasjonen negativ.

4.2.12 Jeg hjelper barnet til å delta i aktiviteter utenfor hjemmet

Tabell 4.14 Sammenheng mellom resultater på nasjonale prøver og i hvilken grad foreldre rapporterer at de hjelper barnet til å delta på aktiviteter utenfor hjemmet.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	,149	,208	,023	,080	,081	-,205	,209	,319	,183
p-verdi	,287	,134	,869	,712	,706	,347	,278	,091	,343
N	53	53	52	24	24	23	29	29	29

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

** .Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Engelsk

Når det gjelder engelsk og i hvilken grad foreldrene hjelper barnet til å delta på aktiviteter utenfor hjemmet, viser tallmaterialet en positiv sammenheng med en korrelasjonskoeffisient på ,208. Det betyr at foreldre til barn med høy måloppnåelse i engelsk hjelper barnet med å delta i aktiviteter utenfor hjemmet i større grad enn foreldre til barn med lav måloppnåelse. Vi finner en p-verdi ,134, og vi beholder nullhypotesen. Det er ingen statistisk signifikant sammenheng mellom resultater i engelsk og i hvilken grad foreldre hjelper barnet til å delta i aktiviteter utenfor hjemmet.

Ved å splitte skolene finner vi heller ingen signifikant sammenheng. På begge skolene finner vi en positiv sammenheng med korrelasjonskoeffisient på Fjell ,081 og på Lien ,319. På Fjell viser dataene at denne sammenhengen er svak. Ved å signifikantsteste sammenhengene får vi på Fjell skole $p = ,706$ og på Lien $p = ,091$. Ut fra dataene beholder vi H_0 og sier at det ikke er statistisk sammenheng mellom resultatene i engelsk og i hvilken grad foreldrene hjelper barnet til å delta i aktiviteter utenfor hjemmet.

Lesing

Samlet sett kommer det fram en svak positiv korrelasjonskoeffisient ,149 som viser sammenhengen mellom lesing og hvor ofte foreldrene hjelper sin barn med å delta i aktiviteter utenfor hjemmet. P- verdien er ,287 når vi signifikantstester dette. Det gir oss ikke grunnlag for å si at det er signifikante sammenhenger mellom faglige prestasjoner i lesing og hvor ofte foreldrene hjelper sine barn med aktiviteter, men vi finner en tendens til at barn med høy måloppnåelse får mer hjelp. Det samme gjelder når vi ser på skolene hver for seg. Tallene som framkommer er en svak positiv sammenheng da korrelasjonskoeffisienten viser ,080 på Fjell og ,209 på Lien. P- verdien er henholdsvis ,712 og ,278 og vi beholder nullhypotesen.

Regning

På spørsmålene om hvor ofte foreldrene hjelper barna sine med aktiviteter utenfor hjemmet finner vi i datamateriale ingen indikasjoner på at det er signifikant samvariasjon mellom dette og resultatene i regning. Det som er verd å legge merke til er at denne samvariasjonen er negativ på Fjell skole, mens den er positiv både på Lien skole og i det totale tallmaterialet.

4.2.13 Jeg deltar på sosiale tiltak med andre foreldre på skolen

Tabell 4.15 Sammenheng mellom resultater på nasjonale prøver og i hvilken grad foreldre rapporterer at de deltar på sosiale aktiviteter med andre foreldre på skolen.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	,094	,196	,208	,115	,230	,230	,066	,159	,171
p-verdi	,505	,160	,138	,591	,280	,291	,732	,410	,374
N	53	53	52	24	24	23	29	29	29

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

**. Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Engelsk

Datamaterialet som viser sammenheng mellom resultater i engelsk og i hvilken grad foreldrene deltar sosialt med andre foreldre, viser en svak positiv sammenheng med en korrelasjonskoeffisient på ,196. Det betyr at foreldre til barn med høy måloppnåelse i engelsk deltar sosialt med andre foreldre i noe større grad enn foreldre til barn med lav måloppnåelse. Vi finner en p-verdi ,160 og vi beholder nullhypotesen. Dermed finner vi ingen statistisk signifikant sammenheng når det gjelder resultater i engelsk og foreldrenes deltakelse i sosiale aktiviteter med andre foreldre på skolen.

Den samme tendensen viser seg når vi splitter skolene. Her finner vi en svak positiv sammenheng med korrelasjonskoeffisient på Fjell ,230 og på Lien ,159. Ved å signifikantsteste sammenhengene får vi på Fjell skole $p = ,280$ og på Lien $p = ,410$. Ut fra dataene beholder vi H_0 og sier at det ikke er sammenheng mellom resultatene i engelsk og i hvilken grad foreldrene deltar i sosiale aktiviteter med andre foreldre på skolen.

Lesing

I empirien kommer det fram at det ikke er noen signifikant forskjell på hvor mye foreldre deltar på sosiale tiltak med andre foreldre på skolen uansett resultater i lesing, og vi beholder H_0 . Tallene indikerer at det er en positiv sammenheng mellom resultater i lesing og

deltakelse i sosiale tiltak med andre foreldre. Vi finner en tendens til at barn med høy måloppnåelse i lesing deltar oftere i sosiale aktiviteter.

Regning

Samvariasjonen mellom hvor ofte foreldrene deltar på aktiviteter med andre foreldre på skolen og hvordan barnas resultater i regning har en korrelasjonskoeffisient på ,208 , ,230 og ,171 på henholdsvis det totale tallmaterialet, Fjell skole og Lien skole. Denne samvariasjonen er for liten til at den er statistisk signifikant. Det betyr at i vårt tallmaterialet har vi ingen grunnlag for å påstå at det er sammenheng mellom resultatene i regning og hvor ofte foreldrene deltar på sosiale aktiviteter med andre foreldre på skolen.

Hovedkategori: Sosioøkonomisk status

4.2.14 Boligtype

Tabell 4.16 Sammenheng mellom resultater på nasjonale prøver og hvilken bolig familien rapporterer at de bor i.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	,125	,130	,195	,064	,242	,383	,204	,123	,149
p-verdi	,388	,368	,178	,777	,277	,086	,297	,534	,450
N	50	50	49	22	22	21	28	28	28

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

** .Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Engelsk

Når det gjelder resultater i engelsk og boligtype viser tallmaterialet en positiv sammenheng med en korrelasjonskoeffisient på ,130. Det betyr at barn med høy måloppnåelse i engelsk bor i større grad i eneboliger enn barn med lav måloppnåelse. Vi finner en p-verdi ,368, dette er en høy p-verdi og vi beholder H0. Da finner vi ingen statistisk signifikant sammenheng når det gjelder resultater i engelsk og boligtyper.

Tendensen viser seg også når vi splitter skolene. På begge skolene finner vi en positiv sammenheng med korrelasjonskoeffisient på Fjell, 242 og på Lien ,123. På Lien viser dataene at sammenhengen er svakere enn på Fjell. Ved å signifikanteste sammenhengene får vi på Fjell skole $p = ,277$ og på Lien $p = ,534$. Ut fra dataene beholder vi H0 og sier at det ikke er sammenheng mellom resultatene i engelsk og boligtype.

Lesing

I vår undersøkelse, både skolene hver for seg og det totale tallmaterialet, ser vi ingen signifikante forskjeller på resultater i lesing og hvilken boligtype barna bor i, og vi beholder H₀. Da korrelasjonskoeffisienten er positiv indikerer det at bolig har en betydning ved at barn med høy måloppnåelse i lesing bor i større grad i eneboliger enn barn med lav måloppnåelse.

Regning

I vårt datamateriale, både det totale og skolene hver for seg, finner vi ingen signifikant samvariasjon mellom boligtype og resultatene på de nasjonale prøvene i regning. Siden vi ser en liten positiv samvariasjon er det en indikasjon på at boligtype har noe å si på resultatene.

4.2.15 Husstandens samlede inntekt

Tabell 4.17 Sammenheng mellom resultater på nasjonale prøver og inntekten familien rapporterer å ha.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	,190	,299*	,281*	-,049	,579**	,426*	,416*	,316	,402*
p-verdi	,174	,030	,044	,820	,003	,043	,025	,095	,031
N	53	53	52	24	24	23	29	29	29

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

** .Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Engelsk

Når det gjelder engelsk og inntekt, viser tallmaterialet en svak positiv sammenheng med en korrelasjonskoeffisient på ,299*. Det betyr at barn med høy måloppnåelse i engelsk kommer fra familier med høyere inntekt, mens barn med lav måloppnåelse kommer fra familier med lavere inntekt. Vi finner en p-verdi ,030, det betyr at vi beholder H₀. Funnet bekreftes av stjernen bak koeffisienten. Vi har et funn som sier at det er statistisk signifikant sammenheng når det gjelder resultater i engelsk og familiens samlede inntekt.

Ved å splitte skolene finner vi på Fjell skole en sterk positiv sammenheng der korrelasjonskoeffisienten er ,579** og p-verdien ,003. Her er det statistisk signifikant sammenheng og H₀ forkastes. Vi har et funn som viser at familier med høy inntekt på Fjell skole har barn med høy måloppnåelse i engelsk. På Lien skole er ikke sammenhengen

signifikant, vi finner en positiv sammenheng med en korrelasjonskoeffisient ,316 og p-verdi ,095, og vi beholder nullhypotesen.

Lesing

Vi finner ingen signifikant samvariasjon på om husstandens samlede inntekt har noe å si for barnas prestasjoner i lesing og nullhypotesen beholdes. Korrelasjonskoeffisienten viser en svak positiv sammenheng med tallet ,190 og p- verdi ,174. Vi får en indikator på at høye prestasjoner i lesing og høy inntekt henger sammen. Vi ser på Lien skole at korrelasjonskoeffisienten viser en relativt sterk positiv sammenheng på ,416* med p-verdi ,025 som forteller oss at vi kan forkaste nullhypotesen når vi signifikanstester dette. Det betyr at det er sammenheng mellom inntekt og resultater i lesing på Lien skole. På Fjell skole ser vi ingen stor forskjell, men en svak indikator på at barn med lav måloppnåelse har foreldre med høy inntekt.

Regning

Om vi ser på sammenhengen mellom inntektsnivået til foreldrene og barnas resultater i regning, ser vi en positiv korrelasjon både på begge skolene og i det totale tallmaterialet. Korrelasjonskoeffisientene viser ,281* , ,426* og ,402* på henholdsvis de totale dataene sett under ett, Fjell skole og Lien skole. Signifikanstesten viser at korrelasjonene er signifikant på 0,05 nivå. Siden alle viser en positiv korrelasjon og at de er signifikant på 0,05 nivå har vi grunnlag i våre data til å si at familien sin inntekt påvirker resultatene i regning.

4.2.16 Høyeste fullførte utdanning

Tabell 4.18 Sammenheng mellom resultater på nasjonale prøver og den høyeste fullførte utdanning foreldrene rapporterer å ha.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	,075	,132	,208	-,112	,078	,234	,304	,405*	,456*
p-verdi	,595	,344	,139	,603	,718	,283	,109	,029	,013
N	53	53	52	24	24	23	29	29	29

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

** .Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Engelsk

Sammenheng mellom resultatene i engelsk og foreldrenes utdanning viser i tallmaterialet en positiv svak sammenheng med en korrelasjonskoeffisient på ,132. Vi finner en indikator på at foreldre til barn med høy måloppnåelse i engelsk har høyere utdanning enn foreldre til barn med lav måloppnåelse. Vi finner en p-verdi ,344, og har stor sannsynlighet for at H0 er riktig og vi beholder den derfor. Dermed finner vi ingen statistisk signifikant sammenheng når det gjelder resultater i engelsk og foreldrenes høyeste utdanning.

Ved å splitte skolene finner vi i datamaterialet for Fjell skole en svak positiv sammenheng med korrelasjonskoeffisient ,078, mens Lien skole har en relativ sterk positiv sammenheng med korrelasjonskoeffisient ,405*. Ved å signifikanteste sammenhengene får vi på Fjell skole $p = ,718$ og på Lien $p = ,029$. Ut fra dataene beholder vi H0 på Fjell skole og sier at det ikke er sammenheng mellom resultatene i engelsk og foreldrenes utdanning. På Lien skole finner vi en statistisk signifikant sammenheng, noe som bekreftes av stjernen bak koeffisienten. På Lien skole forkaster vi H0 og slår fast at det er sammenheng mellom resultatene i engelsk og foreldrenes utdanningsnivå.

Lesing

Foreldrenes utdanning gir ingen signifikante forskjeller på elevenes resultater i lesing på skolene. Korrelasjonskoeffisienten viser svak positiv sammenheng med tallene ,075 og p-verdi ,595. Det er ikke signifikant sammenheng mellom elevens resultater i lesing og utdanningsnivået til foreldre på Fjell skole. Her viser korrelasjonskoeffisienten -,112 og p-verdi ,603 som er en svak negativ sammenheng og vi kan antyde at barn med lav måloppnåelse har foreldre med høy utdanning. På Lien skole viser korrelasjonskoeffisienten

,304 og p-verdi ,109 at det er en relativt sterk positiv sammenheng mellom forelderens utdanning og elevens resultater i lesing. Tallene er ikke sterke nok til å gi signifikante forskjeller når vi tester, men vi finner en tendens til at foreldre med høy utdanning har barn med høy måloppnåelse i lesing.

Regning

Datamaterialet samlet sett viser en tendens til positiv korrelasjon mellom utdanning og resultatene i regning. Positiv korrelasjon betyr at de med lav inntekt har barn med lav måloppnåelse, mens de med høy inntekt har barn med høy måloppnåelse. Signifikanstesten viser imidlertid at denne sammenhengen ikke er stor nok til at vi skal kunne si at den er statistisk signifikant.

Ved å splitte skolene finner vi at sammenhengen på Fjell skole mellom utdanningen til foreldrene og elevenes resultat i regning ikke er signifikant selv om korrelasjonskoeffisienten er positiv. På Lien skole finner vi at foreldrene som har høyest utdanning har barn med høy måloppnåelse, mens familier med lav utdanning har barn med lav måloppnåelse. Denne forskjellen er signifikant på 0,05 nivå.

4.2.17 Omsorg for barnet

Tabell 4.19 Sammenheng mellom resultater på nasjonale prøver og hvilken sivil status foreldrene oppgir å ha.

	Samlet tallmateriale			Fjell skole			Lien skole		
	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg	NPles	NPeng	NPreg
Korrelasjon	,096	,306*	,055	-,101	,394	,008	,268	,313	,151
p-verdi	,495	,026	,696	,638	,057	,971	,160	,098	,435
N	53	53	52	24	24	23	29	29	29

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

** .Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Engelsk

Datamaterialet for resultater i engelsk og foreldrenes sivile status viser en sterk positiv sammenheng med en korrelasjonskoeffisient ,306*. Vi finner en p-verdi ,026, og kan forkaste nullhypotesen. Dette bekreftes av stjernen bak koeffisienten. Vi har en statistisk signifikant sammenheng når det gjelder resultater i engelsk og foreldrenes sivile status. Vi har funnet at barn med høy måloppnåelse bor med gifte foreldre i flere tilfeller enn barn med lav måloppnåelse.

Vi ser den samme tendensen når vi splitter skolene. På begge skolene finner vi en positiv sammenheng med korrelasjonskoeffisient på Fjell ,394 og på Lien ,313. Ved å signifikantsteste sammenhengene får vi på Fjell skole $p = ,057$ og på Lien $p = ,098$. Når vi splitter skolene finner vi altså ikke en statistisk signifikant sammenheng, ut fra disse dataene skal vi beholde H_0 og må dermed si at det ikke er signifikant sammenheng mellom resultatene i engelsk og foreldrenes sivile status.

Lesing

I undersøkelsen kommer det ikke fram noen signifikant sammenheng på barnas prestasjoner i lesing og foreldrenes sivile status og vi beholder H_0 . Korrelasjonskoeffisienten viser en svak positiv sammenheng mellom prestasjoner i lesing og sivil status med tallet ,096 og p-verdi ,495. Ser vi skolene hver for seg ser vi ingen signifikant samvariasjon. På Fjell skole finner vi en svak negativ korrelasjonskoeffisienten -,101 med p-verdi ,638. Vi kan antyde en svak sammenheng mellom lave resultater i lesing og sivil status.

Regning

Når vi ser på sammenhengen mellom resultater i regning og sivil status til foreldrene, finner vi ingen statistisk signifikante sammenhenger.

4.2.18 Åpen spørsmål

Dette spørsmålet hadde vi med for å se om foreldrene hadde andre innspill til hva de mente var viktig å medvirke til i oppfølging av skolearbeid. Vårt håp var å få tak i noe unikt og spesielt. Dette fant vi ikke i vår undersøkelse. Foreldrene viste seg å være opptatt av det samme som vi spurte om. Kanskje får vi disse resultatene da vi valgte å sette fokus gjennom våre påstander, dermed kan vi tenke oss at foreldrenes fokus ligger på det samme.

5.0 Drøfting

I dette kapitlet drøfter vi de ulike funnene. I første del drøfter vi resultatene på nasjonale prøver, likheter og ulikheter mellom skolene. I del 5.2 drøfter vi foreldrenes medvirkning i skolearbeidet, sett opp mot resultatene på nasjonale prøver. Vi drøfter påstandene som vi har satt i hovedkategorien medvirkning skolearbeid først i drøftinga, dernest kommer medvirkning sosialt og til slutt sosioøkonomisk status. Vi drøfter funnene samlet, skolene hver for seg og vi sammenligner.

5.1 Drøfting generelt

Lien skole har de høyeste resultatene i engelsk, samtidig ligger skolen i området med lave levekår. Dette er interessant da det strider mot annen forskning som viser at elever fra hjem med høyt utdannede foreldre ofte har en fordel (Nordahl 2007). Forskere har funnet at skolen reproducerer sosiale forskjeller. Vi kan ha funnet en indikator på at Tromsøskolen klarer å gi elever like muligheter og slik motvirke sosiale forskjeller. Det kan være flere årsaker til at den ene skolen får bedre resultater i engelsk enn den andre. Vi kan tenke oss at elever som kommer fra hjem med lavere sosial status bruker tv, data, spill og digitale kommunikasjonskanaler i høyere grad enn elever fra høyere sosiale lag da disse deltar mer i fritidstilbud som koster penger. Økt bruk av digital kommunikasjon vil medføre større kontakt med engelsk språk. Andre forklaringer på høye resultater kan være kompetanse og erfaring. Tydelige lærere, klasseledelse, relasjonen mellom lærer og elev er faktorer som betyr mye for læring (Hattie 2013).

I funnene viser det seg at Lien skole har noe høyere resultater i lesing og regning. Gjennomsnittet viser henholdsvis 19,21 og 20,89 i lesing og 26,94 og 29,19 i regning på Fjell og Lien skole. Levekårene i området der Fjell skole ligger er å regne som høye, noe som innbefatter høyere utdanning og inntekt blant foreldrene, enn i området der Lien skole ligger. Dette fremkommer i vårt datamateriale og den vedlagte levekårsundersøkelsen. Forskning viser at foresatte sin utdanning og barns resultater på skolen henger sammen, samt at de aller fleste foreldre følger og støtter sitt barn i skolen uansett levekår (Nordahl 2007). Tromsøskolen jobber mye med å jevne ut disse forskjellene og det vi finner kan være en indikator på dette. Lesing og regning i alle fag er noe som alle skolene har jobbet mye med over lengre tid på bakgrunn av ulike internasjonale undersøkelser. Dette henger sammen med at lesing og regning er to av de fem grunnleggende ferdighetene som skal inngå i alle

fag ifølge Kunnskapsløftet 06. En annen faktor som kan påvirke dette resultatet er at Lien er en skole med lange tradisjoner mens Fjell skole er en forholdsvis ung skole. Lokale læreplaner, tilgjengelig læreverk, tilgang til utstyr, metoder, vurderingspraksis, læringsmiljø, feriereiser, møte med engelsk språk, forarbeid før prøven, gjennomføring av prøven og barns forståelse av gjennomføringen, informasjon til foreldre i forkant av prøven, motivasjon av elever og lærere, oppfølging av prøver er alle ulike variabler som kan påvirke resultatene og våre funn.

5.2 Drøfting foreldrenes medvirkning

Her drøfter vi de ulike påstandene som foreldrene rapporterer på i spørreundersøkelsen opp mot resultatene på nasjonale prøver.

Støtte i skolearbeidet

Våre data viser en negativ sammenheng mellom resultatene på de nasjonale prøvene i regning, lesing og engelsk og hvor ofte foresatte støtter barnet sitt i skolearbeid. Denne negative sammenhengen ser vi på begge skolene og i det samlede tallmaterialet. På Lien skole og i det totale tallmaterialet er sammenhengen signifikant. Vi ser også denne negative korrelasjonen på Fjell skole, men her viser signifikanstesten at denne korrelasjonen ikke er signifikant. Det kan være flere forklaringer der en er at barn med lav måloppnåelse trenger mer hjelp. Inger Marie Stigen viser til at folk med samme sosial status vil finne hverandre og påvirke hverandres holdninger og interesser (Egeberg 1989). Barn blir også påvirket av sine foreldre på den måten at foreldrene viderefører sine normer, verdier og holdninger til skolearbeid. I hjem der foreldrene har høy utdanning kan vi tenke oss at de vektlegger selvstendighet i større grad i sin oppdragelse enn foreldre med lav utdanning. Barn med foreldre som vektlegger selvstendighet kan bli flinkere til å klare seg selv og til å søke løsninger på sine skolefaglige utfordringer. Dette kan medføre at de blir flinkere i fagene og dermed har behov for mindre støtte fra sine foreldre. Ved å gi barna god støtte i skolearbeidet motiverer foreldrene barna til å få troen på seg selv. Foresatte må ikke løse oppgavene for barna da dette kan medføre at barna får lavere selvtillit og tenker at de ikke vil mestre oppgavene på egen hånd. Målet må være at barna skal bli gode til å finne strategier som hjelper dem i skolearbeidet. Elever som har foreldre som «går med» og ikke «for» i leksearbeidet kan få bedre tilpasset støtte og kan dermed oppnå bedre resultater på skolen.

Sammenligning mellom skolene angående støtte i skolearbeidet

På Lien skole viser tallmaterialet en sterkere sammenheng mellom resultat i de tre basisfagene og støtte til skolearbeid. På Lien skole har vi større spredning i utdannelsesnivået blant foreldrene i foreldregruppa. Forskning viser at foreldre med lav utdanning støtter barn mindre med skolearbeid (Nordahl 2007). Våre funn viser at foreldrene på Lien skole støtter barna i høy grad med skolearbeidet da sammenhengen er signifikant i alle tre fagene. Grunnen kan være at foreldrene i områder med lave levekår selv har hatt utfordringer på skolen og dermed ønsker de at deres barn skal lykkes og har fokus på dette. Vi kan tenke oss at foreldre med lav utdanning kan ha utfordringer med å støtte barn med høy måloppnåelse i skolearbeidet, da vil vi se at barn med lav måloppnåelse får mer hjelp slik det fremkommer i våre tall. De fleste familiene på Fjell skole rapporterer inn høy utdanning, dermed vil det naturlig bli mindre korrelasjon enn på Lien skole. Vi kan tenke oss at foreldre med høy utdanning påvirker barna sine i en positiv retning i større grad enn foreldre med lav utdanning. Dette kan være en årsak til at vi ikke finner en signifikant sammenheng på Fjell skole.

Diskusjon mellom lærer og foreldre om innholdet i undervisningen

Når det gjelder sammenhengen mellom resultatene til elevene på de nasjonale prøvene og hvor ofte foreldrene diskuterer undervisningen for sitt barn med lærer, ser vi en negativ sammenheng på begge skolene og i det totale datasettet. I det totale datamaterialet er sammenhengen statistisk signifikant i regning og lesing. Vi finner samme resultat på Lien skole i regning. Vi finner altså likheter mellom skolene når det gjelder diskusjoner om innholdet i undervisningen.

Foreldre som er tydelige på sine forventninger til skolearbeidet kan få barn som blir opplært til å bli mere selvstendige og dermed flinkere til å søke løsninger på sine skolefaglige utfordringer. Når de opplever mestring ved å finne løsninger uten stor grad av hjelp fra sine foreldre, vil det være med på å bygge opp om deres mestringsfølelse (Skaalvik 2007). Vi kan tenke oss at barn som har høy faglig måloppnåelse også er blitt i stand til å reflektere bedre over sin egen læring, enn barn som ikke mestrer skolefagene uten støtte av en voksen (Bråten 1996). Barn som er sterk faglig kan kanskje i større grad selv fortelle sine foreldre om hva undervisningen inneholder. Dermed vil foreldre til faglig sterke barn i mindre grad trenge å ta kontakt med lærer. Disse foreldrene er trygge på at barna får det til og de gir skolen et mandat til å gjennomføre undervisningen. Dersom foreldrene ofte tar kontakt med

lærer angående undervisningen, kan det være et tegn på at disse foreldrene undervurderer barns egen kompetanse i forhold til sin læring. Det kan også være et tegn på at foreldrene er interessert i at barnet skal gjøre det godt på skolen og ønsker å forsikre seg om at undervisningen holder mål eller det kanskje er et tegn på mistillit til læreren. Ofte kontakt med lærer kan også være et tegn på at foreldrene ønsker å bidra på en best mulig måte i undervisningen og støtten til skolearbeidet, og derfor må kjenne til hva og hvordan lærer underviser for å kunne følge opp sine barn på en best mulig måte. På bakgrunn av våre funn kan vi si at foreldre diskuterer undervisningen med lærer, men vi finner ikke signifikante sammenhenger i alle tall. Dette kan bety at lærer følger sitt løp uansett, eller at lærer tar med seg innspill og lar disse komme alle til gode og vi får et jevnt forbedret resultat i gruppa, slik at resultatet ikke gir seg utslag kun for en elev.

Oppfølging av utviklingssamtalen og informasjon om skolefaglig utvikling – med sammenligning mellom skolene.

Ved drøfting av funn i sammenhengen mellom resultater på nasjonale prøver og foreldrenes medvirkning i oppfølging av utviklingssamtalen, informasjon om viktige forhold knytta til barnets skolefaglige utvikling samt samtaler med barnet om hva det har lært på skolen, finner vi i vårt tallmateriale ingen signifikante samvariasjoner innenfor noen av disse områdene. Vi får likevel en svak indikator som antyder at i alle fag på Lien skole og i lesing og regning på Fjell skole får elever med lav måloppnåelse tettere oppfølging i forbindelse med utviklingssamtalen. Vi ser en svak indikator på Fjell skole som forteller at elever med høy måloppnåelse i engelsk følges tettere opp.

Vi kjenner til at i utviklingssamtalen på begge skolene settes det mål for det videre arbeidet i samarbeid med hjemmet. Forventningene avklares og vi kan tenke oss at alle parter forstår innholdet i avtalen som gjøres. Det er også naturlig at barn med lav måloppnåelse har foreldre som følger tettere opp slike avtaler. I rollen som foreldre kan det være vanskeligere å samtale med skolen dersom barn har utfordringer, da fokus ofte kan ligge på hva barnet ikke kan. I forskning framkommer det at skolen lettere identifiserer seg med foreldre med høyt utdanningsnivå, enn de med lavt utdanningsnivå (Nordahl 2007). Ut fra en slik tanke skulle det være enklere for foreldrene på Fjell skole å følge opp, da de forstår bedre det akademiske språket som ofte benyttes i skolen. I vårt materiale ser vi at foreldrene på begge skolene følger opp utviklingssamtalen i like stor grad.

På Lien skole er utdanningsnivået lavere blant foreldrene, men siden vi ikke finner signifikante forskjeller kan vi anta at skolene tilpasser språket slik at dette ikke får betydning i utviklingssamtalen. Vi vet fra tidligere at språket kan være en medvirkende årsak til at foreldrene ikke føler seg komfortable med å stille spørsmål, fordi partene snakker ulikt språk (Nordahl 2007). Dette kan bety at skolene i utviklingssamtalen tar hensyn til alle parter gjennom å ha fokus på språkbruk, at gjennomføring og oppfølging av utviklingssamtalene gjøres etter fastsatte rutiner og prosedyrer innad i skolen og skolene mellom. Vi kan også ut fra vår erfaring antyde at skolene er blitt bedre, klarere og tydeligere i sin bestilling til foreldrene om hva behovet er i det videre arbeidet.

Det er tre nivåer som i skole- hjem samarbeidet har betydning. Informasjonsnivået handler om å utveksle ulik informasjon til det beste for eleven både fra skolen og hjemmet sin side, for på den måten å kunne tilpasse opplæringa til eleven. Vi ser i vårt tallmateriale at foreldrene på begge skolene informerer kontaktlærer om viktige forhold knyttet til barnets skolefaglige utvikling. Vi finner ingen signifikante forskjeller. Det kan bety at alle foreldrene opplever det som viktig at kontaktlærer har informasjon om barnet deres og får mandatet fra foreldrene til å ivareta deres barn, noe som er avgjørende for samarbeidet. I dette møtet ser det ut til å ligge en grunnleggende respekt og tillit til hverandre. Foreldre og deres kunnskaper om egne barn benyttes i skolen og er viktige for læring og utvikling hos eleven, da de bidrar i samspill med eget barn. Det neste nivået handler om å drøfte eller ha en dialog om eleven, læringsmiljøet, undervisninga eller utvikling av skolen. Her er det viktig at skolen er profesjonell i sin opptreden og sørger for at foreldrene opplever å bli hørt og sett. På den måten skapes gode relasjoner som vil være med å påvirke når man skal legge til rette for neste nivå som er medvirkning og bestemmelse. Dette betyr at foreldrene skal ha innflytelse på alle avgjørelser som gjelder den enkelte elev, også de pedagogiske (Nordahl 2007). I utviklingssamtalen kan vi sette fokus på det. I vårt materiale kommer det ikke fram noen signifikante forskjeller i oppfølging av utviklingssamtalen. Det kan bety at lærerne på de ulike skolene har kompetanse på dette samarbeidet slik at foreldrene opplever at det er greit å følge opp de avtaler som gjøres. En annen årsak kan være at skolene har gode rutiner for gjennomføring av samtalene der alle parter kommer forbedret til denne samtalen. Det gjøres gjennom agendaen for innholdet i samtalen som sendes hjem før den gjennomføres, og avsluttes med at foreldrene er med å sette mål for det videre arbeidet og de blir gitt mulighet til å følge det opp. Muligens kan vi forutsette at foreldrene opplever en reel medvirkning i opplæringa til de enkelte elev. Vi ser at det er stor likhet mellom skolene når

det gjelder i hvilken grad foreldrene følger opp utviklingssamtalen og informerer kontaktlærer om barnets skolefaglig utvikling.

Samtale om hva barnet har lært – med sammenligning mellom skolene

Å samtale med barnet om hva det har lært på skolen kan man regne med gjøres alle foreldre. Vi finner ingen signifikante sammenhenger mellom dette og resultatene i nasjonale prøver, hverken på de respektive skolene eller i det totale datamaterialet. Vi får en svak indikasjon på at foreldre på Fjell og Lien skole samtaler mer med barn med lav måloppnåelse. Årsaken til at det ikke framkommer noen signifikante sammenhenger, kan bety at forventningene mellom skolen og hjemmet er til dels avklart og alle er innforstått med betydningen av skolen som utdanningsinstitusjon. En annen årsak kan være at foreldrene er klar over at interesse og motivasjon for skole henger ofte sammen med deres engasjement i dette, og gjennomfører det uansett. Ved å samtale mye om skolen opprettholdes og forsterkes det. Foreldrenes kjennskap til hva som skjer på skolen oppleves som viktig for elevene. Å være positivt innstilt til skolen er viktig for at barna skal oppleve det som en god arbeidsplass (Nordahl 2007). Det er naturlig at barn med lav måloppnåelse samtaler mer med sine foreldre om hva de har lært på skolen da de sannsynligvis har utfordringer i ulike fag. Disse elevene vil muligens ha behov for ekstra støtte for å opprettholde motivasjon. For elevene vil det oppleves om stabilt og trygt når foreldrene og skolen jobber tett sammen. Hattie (2013) sier at det er foreldrenes forventninger til skoleprestasjoner som har sterkest innvirkning på elevenes motivasjon og innsats på skolen, dernest følger foreldrenes interesse for skolearbeid hjemme og på skolen, leksehjelp og dialog om faglig fremgang. Hatties studier viser at disse faktorene betyr mye mer for motivasjon og innsats enn andre faktorer som familiens sosioøkonomiske status. Vi ser at både på Lien og Fjell skole får vi en svak indikator om at barn med lav måloppnåelse oftere får samtaler med sine foreldre og det er uavhengig av sosioøkonomisk status. Alle foreldre har gode ønsker for sine barn, det må skolen utnytte (Nordahl 2007).

Hjelper barna til å arbeide selvstendig – med sammenligning mellom skolene

I vårt samlede datamateriale finner vi en negativ sammenheng mellom resultatene i fagene og i hvilken grad foreldre hjelper barna til å arbeide selvstendig. I regning er sammenhengen signifikant og vi finner at i regning får barn med lav måloppnåelse mer hjelp til å arbeide selvstendig. Regning kan være et utfordrende fag der barn med lav måloppnåelse kan tenkes

å ha behov for mye hjelp. Samtidig vil barna kunne bruke konkrete, hjelpemidler, refleksjoner og samtaler i løsningsarbeidet. Vi kan tenke oss at foreldrene hjelper barna til å reflektere og bruke hjelpemidler for selv å komme frem til løsningen, dermed løser barnet oppgaven selvstendig og har fått hjelp til selvstendig arbeid. På Lien skole får barn med lav måloppnåelse mer hjelp til selvstendig arbeid i alle fag, men i lesing og regning er sammenhengen signifikant. Det er naturlig at barn med lav måloppnåelse får mer hjelp til å arbeide selvstendig enn barn med høy måloppnåelse. Foreldre som kommer fra lave levekår vil kanskje selv ha erfaringer fra en utfordrende skoletid. De kan ønske å hjelpe sine barn til selvstendighet slik at barna opplever å lykkes. Vi har undret oss over hvordan foreldrene har forstått spørsmålet om i hvilken grad de hjelper barna til å arbeide selvstendig. I hvilken grad trenger elever med høy eller lav måloppnåelse hjelp til å arbeide selvstendig. En elev som er faglig flink, som forstår og mestrer skoleoppgavene vil i større grad kunne ha mot og vilje til selvstendig arbeid (Bandura 1997, 2006). Et barn med lav måloppnåelse trenger kanskje i større grad støtte og stillaser for å kunne utføre oppgaver på egen hånd (Bråten 1996). Evnen til å arbeide selvstendig vil ha betydning for måloppnåelse i fagene, eleven må kunne ha fremdrift, tolke, reflektere og løse oppgaver på egenhånd i alle fag. Evnen til å arbeide selvstendig kan få stor betydning i fremtidig arbeidsliv. Foreldre med høy utdanning kan vi tenke oss har erfart dette gjennom sin utdanning og dermed i utgangspunktet legger opp til at barna skal bli selvstendige og skal kunne gjøre selvstendig arbeid.

I engelsk på Fjell skole finner vi en svak positiv korrelasjon som kan tyde på at barn med høye resultater i engelsk får mer eller lik hjelp til å arbeide selvstendig. Vi finner en indikator på at foreldre på Fjell skole hjelper barn i engelsk uansett faglig ståsted. Det kan være holdningene til skolen og verdien av skolearbeid som vises i vårt funn. Kanskje foreldrene på Fjell skole i større grad har høye forventninger til barna sine og er pådrivere i utdanningen. Det kan bety at også de sterke elevene får hjelp til å arbeide selvstendig slik at de strekker seg mest mulig. Det kan tenkes at foreldrene på Lien skole ser at elevene som har høy måloppnåelse mestrer og klarer seg selv, dermed er foreldrene fornøyd og forventer og krever ikke mer.

Hjelp med lekser

Vårt datamateriale viser at elever med lav måloppnåelse får mer hjelp med leksene enn elever med høy måloppnåelse. Vi finner signifikante sammenhenger så å si i hele tallmaterialet. Elever med lav måloppnåelse vil kunne trenge mer hjelp med leksene, det er naturlig at foreldre stiller opp og hjelper barnet når leksene er vanskelige eller når barnet har utfordringer. Det kan være mange forskjellige utfordringer som gjør at barn med lav måloppnåelse trenger mer hjelp som blant annet konsentrasjon, lese eller skrivevansker, matematikkvansker, begrepsvansker og ulike diagnoser. Vi kan tenke oss at foreldrene hjelper elevene fordi de mener at skolen og leksene er viktige. Tradisjonelt er arbeidsfordelingen klar mellom skole og hjem, blant annet har foreldrene ansvar for at leksene blir gjort, dette ser vi også i vår undersøkelse. Elever med høy måloppnåelse greier leksene sine selv og er mer selvstendig (Skaalvik 2007), derfor får de naturlig nok mindre hjelp.

Sammenligning mellom skolene når det gjelder hjelp til lekser

Våre funn viser at foreldrene på Lien hjelper barna med lav måloppnåelse med lekser i noe større grad enn foreldrene på Fjell skole. Foreldrene på Lien skole har et lavere utdanningsnivå. Vi kan tenke oss at mange selv har slitt på skolen og kjenner igjen utfordringene barnet møter med ikke å mestre leksene. De vil da ønske å støtte og hjelpe sine barn slik at de får en bedre opplevelse enn de selv har hatt. Foreldre med lav utdanning kan være mindre opptatt av å lære barna å arbeide selvstendig. Barn som er mindre selvstendig vil ha behov for mer hjelp og støtte. Forventningene foreldrene har til barna kan ha betydning i leksearbeidet. Dersom foreldrene forventer at barna har behov for hjelp, vil kanskje også barna oppleve at de trenger hjelp i større grad. Vi kan undre oss over om foreldrene krever for lite og forventer for lite av sine barn i enkelte tilfeller. Når barn med lav måloppnåelse får mer hjelp, kan dette også være en indikator på at foreldrene ikke evner å hjelpe barna med høy måloppnåelse med skolearbeidet da de faglige utfordringene kan bli for høye.

Også på Fjell skole får barn med lav måloppnåelse mer hjelp til lekser enn barn med høy måloppnåelse. I regning og engelsk er sammenhengen signifikant, men likevel mindre enn på Lien skole. En av grunnene til dette kan være at på Fjell skole har foreldrene høy utdanning, og dermed forstår de det akademiske språket som skolen bruker (Nordahl 2007) og de skjønner dermed hvilke forventninger skolen har til dem. Verdien av utdanning ligger

implisitt i foreldrene og de ønsker at deres barn skal få gode resultater på skolen for slik å kunne fortsette et utdanningsløp. Vi kan tenke oss at foreldre med høy utdanning forventer og krever at barna skal prestere og gjøre en innsats selv. Slik kan det tenkes at de oppdrar barn til selvstendighet, noe som gjør at barna vil være noe mer selvstendig i leksearbeidet. Det er interessant å se at det ikke er signifikant forskjell når det gjelder lesing. Her får elever både med høy og lav måloppnåelse mer lik mengde hjelp til lesinga. Fjell skole har hatt fokus på lesing og skriving over tid, elevene kartlegges flere ganger årlig innenfor lesing og elevene har individuelt tilpasset lese- og skriveopplæring, spesielt i 1. og 2. trinn. Foreldrene får tilbud om foreldrekurs for å kunne følge opp sitt barn i lesinga. Funnet kan være en indikator på at fokuset på lesinga i skolen gjør at foreldrene ser nødvendigheten av å følge opp sine barn i lesearbeidet uavhengig av om de har høy eller lav måloppnåelse. Dette kan igjen bety at det fokuset vi i skolen setter overfor foreldrene har innvirkning på hva og i hvilken grad foreldrene følger opp barnet. Skolen må fortelle hva foreldrene skal gjøre for å støtte opp om egne barn (Nordahl 2010).

Hvorfor det er viktig å gå på skole – med sammenligning mellom skolene

Funnene viser at foreldrene på Fjell skole snakker mer med elevene med lav måloppnåelse om hvorfor det er viktig å gå på skole, sammenhengen er signifikant i lesing og engelsk. På Fjell skole er de fleste informanter høyt utdannede og snakker om utdanning som viktig, holdningen kan vi tenke oss er at utdanning og skolearbeid er viktig. Vi kan tenke oss at høyt utdannede foreldre kan ha et stort behov for å fremheve verdien av skole og utdanning dersom eleven er lite motivert for skolearbeid. Disse har også et ønske om at deres barn tar høyere utdanning og kan være bekymret dersom barnet har lav måloppnåelse. Vi finner det interessant at foreldre med høy utdanning ikke i større grad snakker med alle elevene, uavhengig av om de har høy eller lav måloppnåelse om verdien av utdanning. Et større fokus på verdien av utdanning for alle elever på Fjell skole, er noe vi hadde forventet. En mulig årsak kan være at det ligger implisitt i velutdannede foreldre at utdanning er en del av det normale og oppveksten, dette skal alle ha og dermed trenger man ikke å ha fokus på dette. På Lien skole snakker foreldre også mest med elevene som har lav måloppnåelse om at skolearbeidet er viktig, men her er ikke sammenhengen signifikant. Vi kan tenke oss at foreldre på Lien skole snakker i like stor grad med barna uavhengig av om de har høy eller lav måloppnåelse om at skolearbeid er viktig. Det kan tenkes at foreldrene som lever i soner med lave levekår ser andre verdier og snakker annerledes om utdanning og skolearbeid da

de ser muligheter i andre typer yrker som trenger andre og færre år utdanningsløp (Egeberg 1989).

Samtaler med barnet om venner, sosiale aktiviteter utenfor hjemmet, sosiale aktiviteter med andre foreldre – med sammenligning mellom skolene

I spørsmålet om foreldrene samtaler med barna om deres venner, hjelper barnet til å delta i sosiale aktiviteter utenfor hjemmet og om foreldrene deltar på sosiale aktiviteter med andre foreldre på skolen, ser vi i vårt tallmateriale ingen signifikante samvariasjoner innenfor noen av disse områdene og resultater i nasjonale prøver. Vi kan anta at foreldrene er opptatt av at barn har venner og at alle samtaler om dette da de ønsker å holde seg oppdatert i forhold til hvem barna er sammen med. Forskning viser at elever som lykkes i skolen også utvikler sine sosiale relasjoner i skolen (Manger 2010). Gjennom dette ser vi verdien i at skolen har fokus på å bygge vennskap mellom barn. Studier viser at kamerater kan påvirke skoleprestasjoner gjennom direkte faglig hjelp og hjelp i sosiale situasjoner og sterkt vennskap gir større innflytelse på hverandre (Hattie 2013). Vi får en svak indikator på at barn med lav måloppnåelse snakker mer med sine foreldre om venner. Dette kan ha sammenheng med at disse barna har svakere selvtillit og mestringsforventninger, og har dermed større behov for at foreldrene støtter dem, også i forhold til venner. Foreldrenes støtte blir viktig da elevene ellers kan velge bort aktiviteter og situasjoner som stiller kompetansekrav som eleven selv mener de ikke mestrer (Bandura, 1997, 2006). Elever som tror de ikke mestrer kan komme til å senke innsatsen og gi opp når utfordringer oppstår, også ved konflikter i vennsksapsrelasjoner.

Det dannes mindre grupper i klassene for å gi elevene og foreldrene mulighet til å bli mer kjent med hverandre og danne nettverk. Vi vet at dersom foreldrene kjenner til hverandre og tør å ta kontakt med, vil det påvirke barna og kan være med å skape et bedre læringsmiljø. Vi får en svak indikasjon på at barn med gode faglige resultater får mer hjelp av sine foreldre til å delta i sosiale aktiviteter. Det kan ha sammenheng med at det er lettere å få med faglige flinke barn i aktiviteter, barn som lykkes i skolen og ønsker å være aktiv sammen med andre. Vi kan tenke oss at barn med lave resultater kan oppleve det som vanskelig å omgås andre i redsel for å bli avslørt. En annen årsak kan være at barn med gode faglige prestasjoner har større overskudd til å delta på ulike aktiviteter, mens andre barn kanskje må bruke mer av sin energi til å oppfylle kravene fra skolen. En annen svak indikator vi får er at barn med lav måloppnåelse i regning på Fjell skole får mer hjelp til å delta på aktiviteter utenfor hjemmet.

Som tidligere nevnt er foreldre på Fjell skole høyt utdannet og forskning viser at foreldrene fra slike områder følger sine barn tettere opp (Nordahl 2007). Her kan vi muligens se en slik sammenheng da det er viktig for denne foreldregruppen å følge sine barn opp, og hjelpe dem inn i ulike aktiviteter da behovet for sosialisering vil hjelpe på trivselen og være motiverende for faglig utvikling.

Tallmaterialet vårt viser at det ikke er noen signifikante sammenhenger på elevenes resultater og foreldrenes deltakelse i sosiale aktiviteter med andre foreldre. I skolen handler det ikke bare om den enkelte foreldre, men også om foreldre som tilhører en gruppe eller klasse. Disse representerer et sosialt felleskap og nettverk som vil ha betydning for samarbeidet med skolen. Skolen har ansvar for å igangsette dette samarbeidet og sørge for at foreldrene føler seg inkludert. Det jobbes for at foreldrene skal bli en sammensveiset gjeng med et godt miljø foreldrene imellom. Det fører til at foreldrene blir kjent med hverandre og hverandres barn, og muligheten for å utvikle gode oppvekstmiljøer er til stede. Dette skaper trygghet for elevene og kan påvirke resultatene i skolen. Vi vet at begge skolene har deltatt i nasjonal kampanje «Voksne skaper vennskap – sammen» som har vært i regi av Utdanningsdirektoratet. Der har skolene lagt vekt på å lage trivselsplaner for foreldrene slik at de skal bli trygge på hverandre og ha et utgangspunkt for samarbeidet med klassene utenom skoletida. Det kan blant annet være en av årsakene til dette resultatet vi fikk på spørsmålet om foreldrenes deltakelse i sosiale aktiviteter med hverandre. Våre tall viser for øvrig at foreldrenes samtaler med barn om venner, hjelpe barn med å delta og delta selv i sosiale aktiviteter utenfor hjemmet ikke har sammenheng med de faglige resultatene i skolen da vi ikke finner signifikante sammenhenger. Vi ser i vårt materiale stor likheter mellom skolene når det gjelder i hvilken grad foreldrene samtaler med barna om deres venner, hjelper barnet til å delta i aktiviteter utenfor hjemmet og deltar sammen med andre foreldre.

Samtaler med barnet om trivsel

I vårt samlede datamateriale finner vi en signifikant sammenheng når vi ser på resultatene i engelsk og lesing og i hvilken grad foreldre samtaler med barna om trivsel. Korrelasjonen er negativ, noe som viser at barn med lav måloppnåelse blir mer snakket med om trivsel enn barn med høy måloppnåelse. Barn med faglige utfordringer kan risikere å mistrives og ikke oppleve mestring. Dersom vi må bruke tid på å oppfylle behovet for trivsel og trygghet, vil læring og selvrealisering kunne bli utsatt. I forskning kommer det fram at foreldre er opptatt av at sine barn skal lykkes på skolen, og når de ikke får det til faglig kan det være viktig å

oppretholde trivselen (Nordahl 2007). Dette kan være en av grunnene til at barn med lave resultater blir snakket mer med om trivsel, enn barn med høye resultater. Barn som mestrer faglig kan ha behov for mindre hjelp da de får til det skolen krever. Disse elevene føler seg kompetente, de forventer å mestre og finner drivkraften i seg selv (Skaalvik 2007). Elever som antar at de greier med oppgaven har mot og utholdenhet til å gå i gang. I motsetning har du elever som ikke tror at de mestrer, de senker innsatsen og gir opp (Bandura 1997, 2006). Barn som strever med skolearbeidet vil ha behov for mer hjelp og det er tenkelig at disse får samtaler med foreldrene i større grad, også med fokus på trivsel.

Sammenligning mellom skolene når det gjelder trivsel

På Lien skole er sammenhengen signifikant i alle fag, mens på Fjell skole er det ingen signifikant sammenheng. Når vi finner mer snakk om trivsel på Lien skole, kan dette være en indikator på at det er større fokus på sosialt miljø i en skole som tilhører et område med sosiale utfordringer. Dersom de basale behovene for trygghet og trivsel er mangelfull, kan vi tenke oss at foreldre vil ha større fokus på disse. Foreldre som lever i lave levekår kommer kanskje fra noenlunde samme levekår i egen barndom og kan ha uheldige erfaringer fra egen skoletid med seg. Det vil være naturlig at foreldre forsøker å unngå at barna blir utsatt for mistrivsel, spesielt hvis de selv har vært utsatt for dette. Forventningene til skolen kan henge sammen med hva foreldrene har opplevd på skolen og hva de er opptatt av å snakke med barnet om. Foreldre med noenlunde samme holdninger til skole vil trekke sammen da de finner noe felles å snakke om, dermed vil disse holdningene bli styrket videre (Egeberg 1989). Trivsel og sosiale forhold må ligge i bunnen for all læring. Siden alle har gått på skole og kjenner systemet, er dette en av de mest naturlige områder å snakke om, samtidig som det ikke krever faglig bakgrunn for å samtale om dette (Nordahl 2007).

På Fjell skole finner vi i regning en svak positiv korrelasjon som kan tyde på at barn med høye resultater i regning blir snakket mer eller nesten like mye med om trivsel som barn med lave resultater. Sammenhengen er veldig svak, men indikatoren viser at på Fjell skole snakker foreldrene med barna om trivsel både ved høy og lav måloppnåelse. Kanskje foreldrene på Fjell skole ser verdien av å snakke med barn om trivsel uansett måloppnåelse, der grunnen kan være at skolen har vært tydelig på at dette er viktig. Foreldre med høy utdanning identifiserer seg lettere med skolen og forstår bedre det akademiske språket som brukes i skolen (Nordahl 2007). Dermed kan vi tenke oss at foreldre med høyere utdanning lettere kan sette seg inn i skolens forventninger. Foreldre med akademisk bakgrunn

vektlegger selvstendighet i sin oppdragelse, barn blir sett på som selvstendige individ som må ta egne valg (Nordahl 2007). Vi kan tenke oss at foreldrene må snakke med barna om trivsel for å vite om barna greier med ansvaret de blir gitt.

Informerer lærer om trivsel og sosial utvikling – sammenligning mellom skolene

I vårt totale datamateriale finner vi en signifikant negativ sammenheng når vi ser på resultatene i lesing og i hvilken grad foreldre informerer lærer om trivsel og sosial utvikling. På Fjell skole er sammenhengen signifikant i alle fag, mens på Lien skole er det ikke signifikant sammenheng. Foreldre på Fjell skole der levekårene er høye informerer lærer i større grad om trivsel og sosial utvikling når barn har lav måloppnåelse. Skolen har over tid hatt fokus på sosial plan og brutt opp generell del av læreplanen til kompetansemål i sosial plan. Dette arbeidet er kommunisert ut til foreldrene og kan ha gitt foreldre et annet fokus på hjem - skole samarbeidet, muligens en endret holdning til utdanning og skole. Foreldre med akademisk bakgrunn vektlegger selvstendighet i sin oppdragelse og arbeidsmåtene i skolen gir fordeler for barn som kommer fra hjem med høy utdanning (Nordahl 2007). Når foreldrene informerer lærer om barnas trivsel og sosiale utvikling, kan dette være i tråd med oppdragelse til selvstendighet. I områder der levekårene er høye finner vi flere høyt utdannede foreldre. På Lien skole finner vi mange foreldre med lav utdanning. Forskning viser at det er skolen som sitter med definisjonsmakten i samarbeidet med foreldrene (Lidèn 1997). Lærerne har mandat som verdiformidlere og dette kan få innvirkning på kvaliteten. Vi kan tenke oss at det er lettere for foreldre som sier mye og er trygge i kommunikasjonen å få gjennomslag for sine ideer. Foreldre med høy utdanning vil naturlig kunne være tryggere, de snakker og forstår skolens akademiske språk (Nordahl 2007). På Lien skole finner vi flere foreldre med lav utdanning. Disse kan føle at de ikke kan komme med sine bekymringer eller informasjon om trivsel og sosiale forhold da dette ikke er viktig for skolen. De kan føle seg underlegen, at det de kan og vet ikke har betydning for skolen, og at de ikke kan bidra med noe. Dette kan være et eksempel på at skole og foreldre snakker ulikt språk (Nordahl 2007). De vil kanskje i mindre grad hevde sine rettigheter og dermed ha erfaring med at de ikke blir hørt. Lærere som profesjon stiller med kompetanse både i forhold til pedagogiske opplegg og sosiale prosesser. Dette kan virke inn på likeverdigheten i hjem - skole samarbeidet og ha betydning for i hvilken grad foreldrene kjenner at det de har å bidra med er viktig for lærer å vite. Foreldre fra lave levekår kan føle at det de har av kunnskaper rundt eget barn ikke er viktig for lærer å kjenne til, de kan føle seg mindreverdige i forhold til lærer. Ulike yrker betyr ulik erfaring og kunnskap, og kan også bety ulike holdninger og

prioriteringer (Egeberg 1989). Vi finner ikke signifikante sammenhenger på Lien skole og dette kan bety at foreldrene snakker med kontaktlærer om trivsel og sosiale utvikling uavhengig av elevens faglige resultater. Vi får en indikator på at foreldrene informerer lærer i større grad når barn har lav måloppnåelse.

Inntekt, utdanning og sivil status – med sammenligning.

Når vi ser på sammenhengen mellom henholdsvis inntekt og utdanning og resultatene på de nasjonale prøvene i engelsk, lesing og regning, ser vi en positiv korrelasjon mellom alle variablene, unntatt i lesing på Fjell skole. Det betyr at våre data peker mot at de barn med foreldre som har høy utdanning og inntekt gjør det bedre enn de barn som har foreldre med lav utdanning og inntekt. I lesing ser vi på Fjell skole at denne sammenhengen er svak negativ. Dette kan forklares med at skolen har hatt satsingsområde med lesing i alle fag over år, vi kan tenke oss at dette har vært med på å viske ut betydningen av foreldrenes sosioøkonomiske bakgrunn. Om vi ser på sammenhengen mellom utdanning og resultatene i de nasjonale prøvene, er det en sterkere sammenheng på Lien skole enn på Fjell skole. På Fjell skole er denne sammenhengen ikke statistisk signifikant. På Lien skole er den signifikant i engelsk og regning. At sammenhengen på Fjell skole ikke er signifikant skyldes i hovedsak at de fleste foreldrene i denne undersøkelsen rapporterer at de har høy utdannelse. Det er altså nesten ingen foreldre som har utdannelse på det laveste nivået. Det er dermed naturlig at vi får slike resultater på Fjell skole. På Lien skole har vi større spredning i utdanningsnivået til foreldrene. Denne spredningen kan forklare at sammenhengen mellom resultatene i de nasjonale prøvene til elevene og utdanningsnivå hos foreldrene er større på Lien skole enn den er på Fjell skole.

Forskning viser at foreldrenes utdanningsnivå har noe å si for skoleprestasjonene til elevene (Nordahl 2007, Egeberg 1989). Våre data viser at foreldre på Lien skole som rapporterer at de har høy utdanning har barn med høy måloppnåelse. Foreldrene på Lien skole rapporterer inn et større spenn på utdannelsen sin, dermed vil dette kunne være en forklaring på at vi får en signifikant sammenheng mellom utdanning og resultatene på de nasjonale prøvene i regning og engelsk. I lesing ser vi en relativ sterk samvariasjon mellom utdanning og resultatene, men ikke stor nok til at den er signifikant.

Om vi ser på sammenhengen mellom inntekt og resultatene i de nasjonale prøvene, er det en sterkere sammenheng på Fjell skole enn på Lien skole, bortsett fra i lesing. Dette betyr at

foreldre med høy inntekt har barn med høy måloppnåelse, og resultatene kommer frem da foreldrene på Fjell skole har høyere inntekt enn foreldre på Lien skole.

I spørreskjemaet har vi kodet de som rapporterer gift med høyest verdi og de som rapporterer aleneomsorg med lavere verdi. Dette betyr at i vår undersøkelse definerer vi høy sivil status som gift og lav sivil status som annet. Vi ser en tendens til at foreldre som rapporterer at de har høy sivil status har barn med høy måloppnåelse. Sammenhengene er ikke signifikante, men i det totale materialet finner vi en signifikant sammenheng mellom sivil status og resultatene i engelsk. Dette kan bety at foreldre med høy sivil status er mer samstemte i oppfølging av skolearbeidet, har bedre økonomi og reiser mer slik at barna møter det engelske språket i større grad. Sammenhengen er ikke signifikant på skolene hver for seg, og dette kan ha sammenheng med antall respondenter i utvalget, når utvalget blir mindre får vi færre svar, ved økende utvalg ser vi en tendens til at sammenhengen blir signifikant.

5.3 Oppsummering-drøfting

En oppsummering over funnene viser at enkelte variabler isolert sett har større sammenheng med resultatene elevene får på nasjonale prøver enn andre. Vi har funnet at i hvilken grad foresatte samtaler med barna om trivsel på skolen, samt informerer lærer om barnets trivsel og sosial utvikling har sammenheng med resultatene. I hvilken grad foreldrene hjelper barna til å være selvstendige, samt hjelper med lekser, gir støtte i skolearbeid og diskuterer undervisning med lærer har også betydning i skolen. En annen variabel som har sammenheng med faglige resultater er om foreldre snakker med barna om hvorfor skole er viktig. Når det gjelder sosioøkonomiske forhold ser vi at inntekt og utdanning har sammenheng med elevenes resultater, mens sivil status og bolig ikke ser ut til å ha signifikant sammenheng. Oppfølging av utviklingssamtalen, snakk om hva barnet har lært og deltakelse i sosiale aktiviteter utenfor hjemmet ser ikke ut til å ha signifikante sammenhenger. Funnene kan gi føringer til videre foreldresamarbeid.

Tabell 5.1 En oversikt over styrke i sammenhengen mellom resultater på nasjonale prøver, rapportert sosioøkonomisk status og foreldrenes rapporterte medvirkning faglig og sosialt.

		NPles	NPreg	NPeng	Medvirkning skolearbeid	Medvirkning sosialt
Medvirkning skolearbeid	Korrelasjon	-,286*	-,339*	-,276*		
	p-verdi	,038	,014	,046		
	N	53	52	53		
Medvirkning sosialt	Korrelasjon	-,127	-,142	,039	,429**	
	p-verdi	,363	,315	,782	,001	
	N	53	52	53	53	
Sosioøkonomisk status	Korrelasjon	,090	,129	,225	-,167	-,079
	p-verdi	,519	,363	,105	,232	,574
	N	53	52	53	53	53

For lettere å kunne oppsummere i hvilken grad foreldrenes medvirkning i skolearbeidet, foreldrenes medvirkning sosialt og foreldrenes sosioøkonomisk status samvarierer med elevenes resultater på de nasjonale prøvene i regning, lesing og engelsk, har vi i tabell 5.1 sammenfattet variablene i tre kategorier ved at vi har funnet gjennomsnittet av de rapporterte tallene. Denne sammenfatningen vil gi oss en overordna oversikt over områdene vi stiller spørsmål med i problemstillingen. Medvirkning i skolearbeidet inneholder de rapporterte svarene på i hvilken grad foreldrene støtter barnet faglig, følger opp utviklingssamtalen, informerer kontaktlærer om faglig utvikling, samtaler med barnet om hva det har lært på skolen, hjelper barnet med å arbeide selvstendig, hjelper med lekser, samtaler om hvorfor skole er viktig og diskuterer undervisningen med lærer. Medvirkning sosialt inneholder de rapporterte svarene om i hvilken grad foreldrene samtaler med barnet om trivsel på skolen, informerer kontaktlærer om trivsel og sosial utvikling, samtaler med barnet om nære venner, deltar i sosiale tiltak med andre foreldre, hjelper til å delta i aktiviteter utenfor hjemmet. Sosioøkonomisk status inneholder de rapporterte svarene om bolig, inntekt, utdanning, sivil status og bøker. Samlevariablene gir oss et pålitelig grunnlag fordi Cronbach Alfa forteller oss at det er indre konsistens i variablene vi har lagt inn i hovedkategoriene (Kleven 2011).

Ut fra tabellen 5.1 finner vi signifikante sammenhenger mellom resultater på nasjonale prøver og hvordan foreldre rapporterer at de medvirker faglig. Videre ser vi at foreldre som rapporterer at de medvirker sosialt rapporterer også at de medvirker faglig. Vi ser en lineær sammenheng der økning i faglig medvirkning medfører økning i sosial medvirkning.

Dataene våre viser at foreldrenes medvirkning i skolearbeid har sammenheng med barnas resultater på nasjonale prøver. Vi ser at barn med lav måloppnåelse får mer faglig støtte hjemme. Når vi ser på funnene isolert finner vi ikke signifikant sammenheng mellom sosial medvirkning og faglige resultater. For øvrig finner vi en sterk sammenheng mellom faglig og sosial medvirkning. Det kan bety at sosial medvirkning virker indirekte inn på resultatene på nasjonale prøver. I vår undersøkelse har vi ikke undersøkt kausalitet i sammenhengene og vi har derfor ikke grunnlag for å uttale oss om kausale sammenhenger. Det ser ut til at foreldre som medvirker i skolen, medvirker både sosialt og faglig.

Som tidligere skrevet er det naturlig at barn med lav måloppnåelse får mer støtte hjemme da de kan ha behov for dette. Det interessante i våre tall er at barn med høye resultater får mindre oppfølging av sine foreldre. En av grunnene kan være at eleven mestrer skolearbeidet og arbeider derfor selvstendig. En annen årsak kan være at skolen har lave forventninger til eleven slik at utfordringene blir så lette at de ikke har behov for hjelp. Det kan føre til et lavt læringstrykk og på sikt redusere motivasjon for læring. I elevundersøkelsen blir eleven spurt om de har nok utfordringer i skolearbeidet, skoleledelsen bør absolutt se mer på resultatene på disse svarene.

I våre tall kommer det ikke frem at foreldrenes medvirkning gir høy måloppnåelse. Resultatet kan ha sammenheng med at foreldre forventer at barna skal greie med skolearbeidet. Videre viser en ny amerikansk forskningsrapport at foreldreinnsats har ingen påviselig positiv effekt på barnas skolerresultater. I noen tilfeller er effekten tvert imot negativ da det de lærer barna blir feil, de kan ha glemt eller ikke forstått hvordan (Dagbladet 22.april 2014). Kanskje vi har et funn som viser at lærer, eleven selv og skoleleder er de viktigste faktorene for elevens læring? Dette er i tråd med annen forskning som bekrefter at lærer er den viktigste faktoren i elevens læring (Nordahl 2007, Hattie 2013).

Tabell 5.2 Splittet - En oversikt over styrke i sammenhengen mellom resultater på nasjonale prøver, rapportert sosioøkonomisk status og foreldrenes rapporterte medvirkning faglig og sosialt.

			NPles	NPreg	NPeng	Medvirkning skolearbeid	Medvirkning sosialt
Fjell	Medvirkning skolearbeid	Korrelasjon	-,494*	-,413*	-,383		
		p-verdi	,014	,050	,065		
		N	24	23	24		
	Medvirkning sosialt	Korrelasjon	-,471*	-,411	-,234	,346	
		p-verdi	,020	,052	,272	,098	
		N	24	23	24	24	
	Sosioøkonomisk status	Korrelasjon	,073	,166	,400	,015	-,099
		p-verdi	,735	,450	,053	,943	,644
		N	24	23	24	24	24
Lien	Medvirkning skolearbeid	Korrelasjon	-,136	-,296	-,207		
		p-verdi	,483	,119	,282		
		N	29	29	29		
	Medvirkning sosialt	Korrelasjon	,073	-,062	,157	,499**	
		p-verdi	,707	,749	,416	,006	
		N	29	29	29	29	
	Sosioøkonomisk status	Korrelasjon	,156	,213	,204	-,334	-,011
		p-verdi	,419	,268	,288	,076	,953
		N	29	29	29	29	29

*. Korrelasjon er signifikant på 0.05 nivå (p-verdi).

**. Korrelasjon er signifikant på 0.01 nivå (p-verdi).

Samme tendensen finner vi når vi splitter skolene, tabell 5.2. Det betyr at skolen må arbeide for å få alle foreldre aktivt med i skolen, gjennom å gi dem reelle muligheter til medvirkning (Nordahl 2007). Funnene våre viser at det er viktig at foreldrene følger opp faglig utvikling hos barnet. Dette må vi på skolen sette foreldrene i stand til å gjøre, for eksempel gjennom foreldreskole, opplæring i hvordan snakke om læring, ulike metoder for å nå faglige mål. Som skole må vi sørge for at vi har foreldrene med inn i medvirkning og bestemmelse (Nordahl 2007).

Tabell 5.3 Gjennomsnitt hjelp i skolearbeidet

	N	Minimum	Maximum	Gjennomsnitt	Standardavvik
Medvirkning skolearbeid	51	2,88	7,00	5,17	,96
Medvirkning sosialt	52	3,40	7,00	5,64	,78

I tabellen ovenfor framkommer det hvor ofte foreldrene i gjennomsnitt rapporterer at de hjelper barna sine i skolearbeidet og sosialt. Vi har tidligere beskrevet at det er negativ

sammenheng mellom elevenes måloppnåelse og hvor ofte foreldrene rapporterer at de medvirker. Når det er en negativ sammenheng, betyr det at elever med lav måloppnåelse får mer hjelp enn de elevene med høy måloppnåelse. Vi ser her at det rapporteres i gjennomsnittlig høy medvirkning, kan det bety at resultatene viser lav måloppnåelse på forholdsvis mange elever i år.

6.0 Veien videre

Studiet er avsluttet og masteroppgaven skal leveres inn. Underveis har vi funnet flere aspekter det kunne vært interessant å forske på, men ikke her og nå. Det kan bli ei utfordring til senere anledninger og/eller andre studenter og forskere. Flere av våre funn viser positiv korrelasjon på en variabel og negativ korrelasjon på to variabler. Hvorfor får vi disse forskjellene på en og samme skole, ulikheter mellom fag? Hvilke variabler virker inn for å få disse resultatene?

Vi har pekt på utallige variabler som kan virke inn på elevenes resultater, men som vi ikke har sett på i dette forskningsarbeidet. Det ville vært spennende å forske videre på enkelte av disse variablene, blant annet samarbeidet som eksisterer i de ulike skolene mellom skole – hjem, hvilke forventninger finnes og er disse tydelige. Videre kan mulig variabler være lærernes kompetanse i faget, hvilke metoder brukes i arbeidet med faget, hvilke læreverker brukes, hvilken vurderingspraksis har de ulike skolene, hvilket læringsmiljø er det/læringsledelse, hvordan arbeides det med kartlegginger; forarbeid, gjennomføring og etterarbeid, hvordan arbeider skolen med motivasjon.

Forskningsarbeidet har vært preget av gode diskusjoner og samarbeid oss tre studenter i mellom. Det har vært lærerikt og utfordrende å arbeide sammen. Vi har fått, mener vi en større forståelse for feltet ved å diskutere, være uenige, finne nye innfallsvinkler, bearbeide og konkludere underveis. Det vi har funnet i forskningen vil få betydning for vårt arbeid i skolen.

Når vi nå løfter blikket og ser fremover inn i vår egen skole vil vi ha fokus på følgende:

Foreldrenes utdanning og inntektsnivå kan ha betydning for elevenes resultater i skolen som vist i tabell 4.18 og 4.17. Dersom vi antar at dette kan henge sammen med språket vi bruker i skolen og dermed den felles forståelsen for barnet og barnets behov vi ønsker skal eksistere mellom hjem og skole, gir det føringer for videre arbeid med hjem-skolesamarbeid. Samarbeidet kan bedres ved at vi i skolen setter fokus på dette (Nordahl 2007). Vi må sørge for at lærer har nødvendig kompetanse på området. Foreldrene må mer med i diskusjon om undervisningen, om hva god læring er og hva som påvirker sosial utvikling. Dette kan gjøres i foreldrekurs, i diskusjonsfora på foreldremøter, og i utviklingssamtaler. Samarbeidsrutinene må skriftlig gjøres.

Samtaler og informasjon om trivsel og sosial utvikling har betydning for elevens resultater. Her får vi på skolen en klar bestilling på hva det er vi trenger å sette fokus på i samarbeidet med foreldre. Foreldre må kjenne til at skolen trenger informasjon om barnets trivsel og sosiale utvikling for å kunne gi barnet det han/hun trenger. Dette må uttales i alle fora og ligge skriftlig lett tilgjengelig. Foreldre må oppleve å bli tatt på alvor når de kommer med informasjon. Rutinene på skolen må være tydelige. Foreldrene må vite at skolen trenger informasjonen fra dem slik at de snakker med sine barn og gir informasjonen videre.

Vi har funn som sier at hjelp til selvstendighet og lekser også har betydning. Foreldre trenger å vite hvordan de på en best mulig måte skal følge opp sine barn i fagene. Forventningene fra skolen må være tydelig. Hvordan skal du lese med ditt barn, hvordan hjelper du barnet med matematikken, hva gjør du når barnet ikke vil, faste arbeidsrutiner, arbeidssted, tilrettelegging/tilpassing til den enkelte? Forventningene kan være beskrevet som en fast rutine, med tillegg av ideer og tips når noe kommer uventet på. Skolen kan gjennomføre foreldrekurs årlig der foreldrene får informasjon og øve seg på hvordan leksegjøringa gjøres på en god måte. Erfaringsdeling på foreldremøter kan være en måte å få ideer til leksegjøring.

Vårt forskningsarbeid peker på noen områder som har betydning for elevenes resultater i skolen og finner noen konkrete områder vi kan sette fokus på i skolen. I fremtiden blir det viktig for oss å lede et utviklingsarbeid med bakgrunn i våre funn slik at resultatene vi vektlegger blir implementert i skolen. Videre må vi informere andre skoleledere og skoleeier, slik at vi sprer kunnskapen til flere.

Vi finner ikke forskjeller i faglige resultater mellom skolene. Men vi ser at utdanning og inntekt kan ha betydning som vist i tabell 4.18 og 4.17. Våre data viser at sosiale aktiviteter utenfor skolen ikke har betydning for resultatene på skolen som vist i tabell 4.14 og 4.15. Dette kan indikere at sosiale tiltak på ettermiddagstid iverksatt sentralt ikke er veien å gå for å utligne faglige resultater.

Samlet sett finner vi flere likheter enn ulikheter mellom skolene. Når vi sammenligner skolene finner vi mange flere likheter enn ulikheter. Dette kan bety at skolene er gode på å utligne forskjeller, at vi har felles rutiner og strukturer, felles mål og retning i arbeidet, samt at skoleleder er lojal og følge opp mål og oppgaver som gis fra skoleeier og sentralt hold.

Til sist i vårt arbeid undrer vi oss over resultatene, både våre tall og ny amerikansk forskning som gir noen indikatorer på at foreldrenes medvirkning ikke fører til at barna får faglige høye resultater i skolen. Dersom dette stemmer, skal vi da fortsatt ha sterkt fokus på å få til et godt foreldresamarbeid. Eller er det viktigste å arbeide for at lærer utvikler sin kompetanse i møte med foreldre og elev, opprettholder sin respekt og tillit, samt får mandat til å ivareta opplæringa for den enkelte elev.

Vi har alle mulige forutsetninger for å få til et lærende fellesskap i skole og hjem. Vi gleder oss til å gå i gang med arbeidet.

Litteraturliste

Aarø, Leif Edvard (2007). *Fra spørreskjemakonstruksjon til multivariat analyse av data: En innføring i survey-metoden, 2 utgave*. HEMIL-senteret og Grieg-akademiet: Universitetet i Bergen

https://bora.uib.no/bitstream/handle/1956/2461/hemilrapport2007_2.pdf?sequence=1 (tatt ut 5/5-14)

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy : the exercise if control*. New York: Freeman

Bandura, A. (2006). Adolescent development from an agentic perspective. I F Pajares&

Bråten, Ivar (red.)(1996). *Vygotsky i pedagogikken*. Cappelen Akademiske forlag.

Cronbach, L.J. (1951). *Coefficient alpha and the internal structure of tests*. *Psychometrica*, 16, 297-334

Desforges, C. (2003). *The Impact of Parental Involvement. Parental Support and Family Education on Pupil Achievements and Ajustment*. A Literature Review, Research Report .RR433. London: DfES

Egeberg, Morten (red). (1989). *Institusjonspolitikk og forvaltningsutvikling. Bidrag til en anvendt statsvitenskap*. Oslo:TANO Aschehoug

Ericsson, K. og G. Larsen (2000). *Skolebarn og skoleforeldre: Om forholdet mellom hjem og skole*. Pax Forlag.

Elstad, E. og Sivesand, K. (2010). *PISA – sannheten om skolen?* Oslo: Universitetsforlaget.

Fangen, K. m.fl. (2011). *Mange ulike metoder*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Hattie, John. 2013. *Synlig læring – for lærere. Maksimal effekt på læring*. 2.opplag. Cappelen Damm AS.

H. Buch-Hansen og P. Nielsen, *Kritisk Realisme*. Roskilde Universitetsforlag, 2005

Jacobsen, Dag Ingvar (2011). *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. 3. oppl. Kristiansand: Høyskoleforlaget

Jacobsen, Dag Ingvar (2006). *Organisasjonsendringer og endringsledelse*. 2.oppl. Bergen: Fagbokforlaget.

Johannessen, Asbjørn. (2009). *Introduksjon til SPSS*. 4.utg. Oslo: Abstrakt forlag
Kleven, Thor A (red), 2011: Innføring i pedagogisk forskningsmetode. En hjelp til kritisk tolkning og vurdering. 2. utgave. Oslo: Unipub 2011

Lidèn, Hilde (1997). *Det er jo tross alt oss, elevene, det handler om*. Norsk senter for barneforskning

Lægereid, P. & Olsen, J.P (1978) *Byråkrati og beslutninger*. Oslo: Universitetsforlaget

Manger, Terje (2010). *Jevnaldrendes betydning*. I: Lillejord, S., Manger, T. og Nordahl, T. (red.): *Livet i skolen 2*. Bergen.: Fagbokforlaget.

Møller, Jorunn og Fuglestad, Otto L. (2006). *Ledelse i anerkjente skoler*. Oslo: Universitetsforlaget

Nordahl, T. (2007). *Hjem og skole. Hvordan skape et bedre samarbeid*. Oslo: Universitetsforlaget.

Nordahl, T. (2010). *Om læringsmiljø og bruk av materiell for helhetlig arbeid med læringsmiljø* (URL) <http://media01.smartcom.no/Microsite/smartcomtv.aspx?eventid=4867> (tatt ut 20.11.2013)

Nordahl, T. og M-L. Skilbrei (2002). *Det vanskelige samarbeidet. Evaluering av et utviklingsprosjekt om samarbeidet mellom hjem og skole*. Oslo: NOVA.

Postholm, M. B. (2010). *Kvalitativ metode, en innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasesstudier*. 2. utgave. Oslo: Universitetsforlaget.

Ringdal, K. (2011). *Enhet og mangfold*. 2. utgave. 3. opplag. Bergen: Fagboklaget

Skaalvik, Einar M. (2007). *Selvoppfatning og motivasjon*. Artikkel i "Kvan-tidsskrift for læreruddannelse og skole" vol.78.

Skaalvik, E.M (1997). *Self-enhancing and self-defeating ego-orientation: relations with task and avoidance orientation, achievement, self-perceptions, and anxiety*. Journal of Educational Psychology.

Stigen. I.M. (1989) i Egeberg, Morten (red). (1989). *Institusjonspolitikk og forvaltningsutvikling. Bidrag til en anvendt statsvitenskap*. Oslo: TANO Aschehoug

Urden, T.C. (1997). Achievement goal theory: Past results, future directions. I M. Maehr & P.R:Pintrich (red). *Advances in Motivations and Achievement*. New York: JAI Press

Urden, T., & Midgley, C., (2003). Changes in the perceived classroom goal structure and patterns of adaptive learning during early adolescence. *Contemporary Educational Psychology*.

St.meld. nr. 30. 2003-2004. *Kultur for læring*. Utdanningsdirektoratet

Dagbladet

<http://www.dagbladet.no/2014/04/22/kultur/meninger/kommentar/leksehjelp/32913966/> (tatt ut 22/4-14)

Vedlegg

Vedlegg 1 Sammenhengen mellom resultatene i nasjonale prøver og faglig oppfølging

Vedlegg 2 Sammenhengen mellom resultatene i nasjonale prøver og sosial oppfølging

Vedlegg 3 Sammenhengen mellom resultatene i nasjonale prøver og sosioøkonomisk
status

Vedlegg 4 Informasjonsbrev til informantene

Vedlegg 5 Spørreundersøkelsen

Vedlegg 1 Sammenhengen mellom resultatene i de nasjonale prøvene og faglig oppfølging

		NPles	NPreg	NPeng
Støtter barnet faglig	Korrelasjon	-,407**	-,469**	-,387**
	P-verdi	,003	,001	,005
	N	52	51	52
Følger opp utviklingssamtaler	Korrelasjon	-,165	,025	,065
	P-verdi	,243	,864	,648
	N	52	51	52
Informerer kontaktlærer om barnets skolefaglige utvikling	Korrelasjon	-,168	-,262	-,149
	P-verdi	,228	,060	,287
	N	53	52	53
Samtaler med barnet om hva det har lært	Korrelasjon	-,171	-,174	-,077
	P-verdi	,220	,218	,584
	N	53	52	53
Hjelper barnet med å være selvstendig	Korrelasjon	-,257	-,372**	-,155
	P-verdi	,063	,007	,267
	N	53	52	53
Hjelper barnet med lekser	Korrelasjon	-,367**	-,460**	-,401**
	P-verdi	,007	,001	,003
	N	53	52	53
Samtale med barnet om hvorfor skolen er viktig	Korrelasjon	-,309*	-,210	-,258
	P-verdi	,025	,134	,062
	N	53	52	53
Diskuterer undervisningen med lærer i forhold til barnet	Korrelasjon	-,343*	-,318*	-,229
	P-verdi	,013	,023	,102
	N	52	51	52

Vedlegg 2 Sammenhengen mellom resultatene i de nasjonale prøvene og sosial oppfølging

		NPles	NPreg	NPeng
Samtale med barn om hvordan det trives på skolen	Korrelasjon	-,340*	-,231	-,301*
	P-verdi	,013	,099	,028
	N	53	52	53
Informerer kontaktlærer viktige forhold knyttet til barnets trivsel og sosiale utvikling	Korrelasjon	-,301*	-,269	-,237
	P-verdi	,030	,056	,090
	N	52	51	52
Samtale om barnets nærmeste venner	Korrelasjon	-,107	-,104	-,151
	P-verdi	,444	,463	,282
	N	53	52	53
Hjelper barnet med aktiviteter utenfor hjemme	Korrelasjon	,149	,023	,208
	P-verdi	,287	,869	,134
	N	53	52	53
Jeg deltar på sosiale tiltak med andre foreldre	Korrelasjon	,094	,208	,196
	P-verdi	,505	,138	,160
	N	53	52	53

Vedlegg 3 Sammenhengen mellom resultatene i de nasjonale prøvene og sosioøkonomisk status

		NPles	NPreg	NPeng
Bolig	Korrelasjon	,125	,195	,130
	P-verdi	,388	,178	,368
	N	50	49	50
Bøker	Korrelasjon	,016	-,007	,043
	P-verdi	,910	,964	,763
	N	52	51	52
Inntekt	Korrelasjon	,190	,281*	,299*
	P-verdi	,174	,044	,030
	N	53	52	53
Utdanning	Korrelasjon	,075	,208	,132
	P-verdi	,595	,139	,344
	N	53	52	53
Sivil status	Korrelasjon	,096	,055	,306*
	P-verdi	,495	,696	,026
	N	53	52	53

Vedlegg 4 Informasjonsbrevet til informantene

Informasjonsskriv til foreldrene i målgruppa

Vi er tre studenter (3 rektorer i Tromsø kommune) som ønsker å gjøre et forskningsarbeid der vi skal sammenligne to skoler i Tromsø kommune. Vi vil se på foreldrenes betydning for barns resultater på skolen. I den forbindelse vil vi finne ut om ulik grad av foreldreinvolvering i barnas skolearbeid blant foreldrene innad på den enkelte skole og/eller skolene i mellom har noe å si for barns læringsresultater.

Vårt forskningsspørsmål har vi utformet slik: Finner vi sammenhenger mellom foreldrenes medvirkning i skolearbeid og elevers faglige resultater?

Dette arbeidet skal inngå i vår master i utdanningsledelse som vi fullfører våren 2014.

For å kartlegge elevers faglige resultater bruker vi resultatene fra nasjonale prøver 2012. Her henter vi ut resultatene på individnivå i lesing, regning og engelsk.

For å kunne koble elevers resultater på individnivå med foresattes involvering i barnas skolearbeid ønsker vi å bruke vedlagt spørreskjema som sendes ut til alle foresatte på 6. årskull på de to utvalgte skolene. Hvert spørreskjema er merket med en elevnøkkel. Denne koden kobles sammen med en elevliste etter en forutbestemt koblingsnøkkel. På denne måten vil data ikke kunne etterspores. Samtidig vil vi presisere at alle funn kun vil bli presentert på klassenivå, IKKE individnivå, så det blir ikke mulig å identifisere enkeltpersoner. Når vårt arbeid avsluttes våren 2014 vil alle spørreskjema og koblingsnøkkel bli makulert. Underveis vil alle innsamlede data bare være tilgjengelig for oss tre.

Det er frivillig å delta i studien, og du kan når som helst trekke ditt samtykke uten å oppgi noen grunn. Dersom du trekker deg, vil alle opplysninger om deg bli anonymisert.

Studien er meldt til Personvernombudet for forskning, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS

Men vennlig hilsen

Solrunn Lilleby, rektor på Lunheim skole

Wenke Sørensen, rektor på Fagereng skole

Stein-Are Nøstvik, rektor på Ramfjord skole

Vedlegg 5 Spørreundersøkelsen

Spørreskjema om barns læring

Barnet mitt er:

- Jente
- Gutt

Elevnøkkel:

Boligtype:

- Enebolig
- Selveierleilighet
- Leier
- Annet

Hvor mange bøker er det hjemme hos dere?

- 0-10
- 11-25
- 26-100
- 101-205
- over 250

Jeg støtter barnet mitt med skolearbeidet:

- Alltid
- Svært ofte
- Ofte
- Av og til
- Sjelden
- Svært sjelden
- Aldri
- Vet ikke

Jeg følger opp de avtaler og beslutninger som er fattet i utviklingssamtalen:

- Alltid
- Svært ofte
- Ofte
- Av og til
- Sjelden
- Svært sjelden
- Aldri
- Vet ikke

Jeg informerer kontaktlærer om viktige forhold knyttet til barnets skolefaglige utvikling:

- Alltid
- Svært ofte
- Ofte
- Sjelden
- Av og til
- Svært sjelden
- Aldri
- Vet ikke

Jeg samtaler med barnet mitt om hvordan han/hun trives på skolen:

- Alltid
- Svært ofte
- Ofte
- Sjelden
- Av og til
- Svært sjelden
- Aldri
- Vet ikke

Jeg informerer kontaktlærer om viktige forhold knyttet til barnets trivsel og sosiale utvikling:

- Alltid
- Svært ofte
- Ofte
- Sjelden
- Av og til
- Svært sjelden
- Aldri
- Vet ikke

Jeg samtaler med barnet mitt om hans/hennes nærmeste venner:

- Alltid
- Svært ofte
- Ofte
- Sjelden
- Av og til
- Svært sjelden
- Aldri
- Vet ikke

Jeg samtaler med barnet om hva det har lært på skolen:

- Alltid
- Svært ofte
- Ofte
- Sjelden
- Av og til
- Svært sjelden
- Aldri
- Vet ikke

Jeg hjelper barnet med å jobbe selvstendig med skolearbeidet:

- Alltid
- Svært ofte
- Ofte
- Sjelden
- Av og til
- Svært sjelden
- Aldri
- Vet ikke

Jeg hjelper barnet mitt med lekser hjemme:

- Alltid
- Svært ofte
- Ofte
- Sjelden
- Av og til
- Svært sjelden
- Aldri
- Vet ikke

Jeg samtaler med barnet om hvorfor det skal gå på skolen:

- Alltid
- Svært ofte
- Ofte
- Sjelden
- Av og til
- Svært sjelden
- Aldri
- Vet ikke

Jeg hjelper barnet til å delta i aktiviteter utenfor hjemmet:

- Alltid
- Svært ofte
- Ofte
- Sjelden
- Av og til
- Svært sjelden
- Aldri
- Vet ikke

Jeg deltar på sosiale tiltak med andre foreldre på skolen:

- Alltid
- Svært ofte
- Ofte
- Sjelden
- Av og til
- Svært sjelden
- Aldri
- Vet ikke

Jeg diskuterer innholdet i undervisningen med lærer i forhold til ditt barn:

- Alltid
- Svært ofte
- Ofte
- Sjelden
- Av og til
- Svært sjelden
- Aldri
- Vet ikke

Husstandens samlede inntekt:

- Under 150000
- 151000-300000
- 301000-600000
- 601000-1000000
- over 1000000

Høyest fullførte utdanning:

- Ungdomsskole
- Videregående skole
- Høyskolenivå
- Universitetsnivå, under 4 år
- Universitetsnivå, over 4 år

Omsorg for barnet:

- Gift
- Delt omsorg
- Aleneomsorg
- Annet

**Hva mener du er det viktigste foreldre kan gjøre for å følge opp elevens skolegang?
Ranger fra viktigst til mindre viktig?**
